

KUVEYT

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan : **Gülsevin ONUR**
Ankara - February, 2011

T.C. Bařbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İHRACATI GELİŐTİRME ETÜD MERKEZİ

KUVEYT

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Ekonomik Göstergeler

Yıllık Veriler	2009a	Ortalama Değerler (%)	2005-09
GSYİH (US\$ milyon; cari döviz kuru)	127,714	Reel GSYİH'daki Artış %	5.3
GSYİH (US\$ milyon; PPP)	142,190b	Reel Yurtiçi Talepteki Artış %	9.6
Kişi Başına Milli Gelir(US\$; cari döviz kuru)	36,747	Enflasyon	5.5
Kişi Başına GSYİH (US\$; PPP)	40,912b	Cari Hesap Dengesi (% GSYİH)	37.7
Döviz Kuru (ortalama) KD:US\$	0.288		

a Gerçekleşen. b Economist Intelligence Unit tahmin. PPP(satın alma gücü paritesi)

Kaynak: Economist Intelligence Unit, 2010

Temel Sosyal Göstergeler

Yüzölçümü	17,818 km² (2.590 km²'si Suudi Arabistan ve Kuveyt arasında kalan tarafsız bölge)
Nüfusu	3,4 milyon (1,1 milyon Kuveyt vatandaşı, 2,3 milyon göçmen)
Başkenti	Kuveyt
Önemli Şehirler	Kuveyt, Hawalli, Ahmadi, Jahra, Farwaniya, Mubarak al-Kabeer
Devlet Başkanı	Şeyh Sabah al-Ahmad al-Jabir al-Sabah
Yönetimi	Anayasal Emirlik
Dili	Resmi dili Arapça.
Para Birimi	Kuveyt Dinarı (KD)

Kaynak: Economist Intelligence Unit, 2010

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

ABEDA, AfDB (bölge dışı üye), AFESD, AMF, BDEAC, CAEU, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, İDB, İFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, İTU, ITUC, LAS, MİGA, NAM, OAEPC, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNITAR, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

Kuveyt; Basra Körfezinin kuzeyinde yer almaktadır. Kuveyt ile Suudi Arabistan arasındaki tarafsız bölgedeki 2590 km²'lik alan da dahil edildiğinde toplam 17,818 km²'lik yüzölçüme sahip olan Kuveyt'in kara komşuları Irak ve Suudi Arabistan olup, Irak ile 240 km, Suudi Arabistan ile ise 222 km sınıra sahiptir. Kuveyt'in toplam kıyı uzunluğu ise 499 km'dir. Boubiyan Adasında yer alan bataklık alanlar dışında, Kuveyt'in tamamına yakını düz ve çöl alanlardan oluşmaktadır. Ülkenin en yüksek noktası 306 m. olup, dağ, akarsu, ve benzeri fiziksel yapılara sahip değildir. Boubiyan ve Failaka Adaları dışında bazı küçük adalar bulunmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Kuveyt 1961 yılında bağımsızlığını kazanarak 1963 yılında Birleşmiş Milletler'in bir üyesi olmuştur. Jeopolitik konumu nedeniyle etrafındaki istikrarsızlıklardan olumsuz olarak etkilenen Kuveyt sekiz yıl süren İran Irak savaşından Ağustos 1990 tarihinde Irak tarafından işgal edilmiş, ancak ABD'nin öncülüğünde çeşitli ülkelerin oluşturduğu askeri güçlerin ortak hareketi sonucunda Şubat 1991 tarihinde yeniden bağımsızlığına kavuşmuştur.

Petrol ve doğal gaz haricinde dikkate alınmaya değer başka doğal kaynaklara ve madencilik faaliyetlerine sahip değildir.

Ülke topraklarının büyük çoğunluğu çöl olup, yer altı su kaynakları bulunmamaktadır. Ülkede tuzu arındırılmış deniz suyu kullanılmaktadır.

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

Kuveyt ekonomisi petrole dayanmaktadır. GSYİH'nın yaklaşık % 50'si ve ihracat gelirlerinin yaklaşık % 95'i petrolden kaynaklanmaktadır. GSYİH'nın yaklaşık % 4,8'ine tekabül eden imalat sanayi ise hidrokarbona dayalı rafineri ve petro kimya endüstrisinden oluşmaktadır. Sanayi sektörü ise GSYİH'nın yaklaşık % 52'sini oluşturmaktadır.

2007-2008 yıllarında petrol fiyatlarında rekor düzeyde artış yaşanması ve petrol üretimindeki artış, Kuveyt'e önemli ölçüde likidite sağlamış, bu da ülkenin yeniden inşa ve yapılanma dönemine girmesine imkan vermiştir. Bu durum istihdamın son on yılın en yüksek rakamlarına ulaşmasına ve zaten yüksek olan tüketim harcamalarının artmasına da yol açmıştır. Özel sektör hem tüketim harcamalarındaki artıştan, hem de kamu alım ve ihalelerindeki artıştan büyük ölçüde fayda görmüştür.

Kuveyt Devleti bazı temel girdi fiyatlarına sübvansiyonlar uygulamaktadır. Su, elektrik, akaryakıt, et, un, ekmek, demir-çelik ve çimento gibi ürünlerin uygulanan sübvansiyonlar ile düşük fiyatlarla satılması, yurtiçi telefon görüşmelerinin ücretsiz sağlanması, bütçe giderlerini artırmakta ve sübvansiyon edilen ürünlerin tüketiminde gereksiz artışlara ve kaynak israfına neden olmaktadır.

Ekonomi Politikaları

Maliye politikaları devletin başlıca makroekonomik araçlarını oluşturmaktadır. Para biriminin ABD Dolarına sabitlemesi uygulamasına 2007 yılında son verilmiştir. Yakın zamanda yüksek petrol fiyatları devletin genişlemeci mali politikalar uygulamasına olanak sağlamıştır. Bütçe hesaplarında petrol fiyatındaki dalgalanmalara karşı korunmak amacıyla tahmini petrol fiyatları oldukça düşük tutulmaktadır.

Kuveyt belli başlı sermaye ihraç eden ülkeler arasında yer almaktadır. Devlet gelirlerinin % 10'u "Reserve Fund for Future Generations – RFFG"ye aktarılmak zorundadır. Bu fondan daha önce kurulan "Genel Rezerv Fonu" ile birlikte her iki kaynak 1982 yılında kurulan Kuveyt Yatırım İdaresi (Kuwait Investment Authority-KIA) tarafından yönetilen yatırımlara aktarılmaktadır.

Kuveyt Yatırım İdaresi'nin kurumsal yatırım stratejisi açısından, yönetilen fonlar çeşitli ülkelerde uzun vadeli yatırımlarda değerlendirilmekte, bu noktada riskli yüksek getiriden ziyade, uzun vadeli istikrarlı getirilere önem verilmektedir. Bir ülkeye yatırım kararı alındığı takdirde, o ülkedeki yatırım uzun yıllar devam etmektedir.

Ekonomik Performans

Ülkenin ekonomik performansı genel olarak petrol fiyatlarında yaşanan dalgalanma ile paralellik göstermektedir.

Reel GSYİH Büyüme Projeksiyonu

	2008a	2009b	2010c	2011c	2012c	2013c
GSYİH (milyon US \$)	150,7	123	142,5	166,5	191,2	211,8
Kişi Başına GSYİH (US \$)	43.772	35.393	39.794	44.570	48.716	51.196
Hanehalkı tüketimi (milyon US \$)	43,5	45,9	50,3	57,7	65,2	71,8
Hanehalkı tüketimi (kişi başına, US \$)	12.630	13.200	14.060	15.460	16.620	17.360
İhracat milyon US \$, fob	89.403	47.621	57.283	68.240	77.323	84.236
İthalat milyon US \$, fob	24.908	19.277	20.030	23.242	25.468	27.556

Kaynak: Economist Intelligence Unit, 2010

aGerçekleşen, bTahmin, cEIU Projeksiyon

Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

Bölgede genel güven ve istikrar ortamının sürmesi ve ülkedeki liberalizasyon ve reformların devamı halinde, bütün göstergeler bu olumlu gidişin devam edeceği yönündedir. Son iki yıldır Kuveyt'in Irak'a gerçekleştirilen sevkیاتlarda önemli bir rol üstlenmesi ve Amerikan ordusu tarafından açılan ihalelerin

bu yıl en yüksek katıya ulaşılmıştır. Bu durumun en önemli nedeni, ekonomik büyüme ve istihdamın artmasıdır.

2006/07-2010/11 dönemine ait olan 5 yıllık kalkınma planı çerçevesinde Kuveyt'in bölgesel bir ticari merkez haline getirilmesi, iktisadi yapının güçlendirilmesi ve çeşitlendirilmesi, ticari ve iktisadi düzenlemelerin DTÖ taleplerine uyumlu hale getirilmesi, idari birimlerin ticari gelişmeye aktif bir şekilde katkı sağlamasının temini ve ticari mevzuatın geliştirilmesi hedefleri benimsenmektedir.

Karşılaştırmalı Ekonomik Göstergeler

	2005a	2006a	2007a	2008b	2009b	2010c	2011c
GSYİH							
GSYİH (Nominal, milyon \$)	80,799	101,621	114,728	148,169a	127,714	151,946	164,799
Harcamalara Göre GSYİH'daki Değişim (reel fiyatlarla, %)							
GSYİH'daki Değişim	10.6	5.2	4.4	8.5	-1.7	3.7	5.3
Özel Tüketim	11.2	7.7	9.0	9.0	4.0	3.8	5.0
Kamu Tüketimi	5.7	4.5	1.5	6.5	4.5	5.0	6.0
Gayrisafi Sabit Sermaye Yatırımları	16.5	21.0	24.4	15.0	7.0	6.8	8.5
Mal ve Hizmet İhracatı	8.8	0.3	0.6	8.0	-9.3	2.5	6.5
Mal ve Hizmet İthalatı	12.2	4.7	29.5	7.0	4.5	5.0	8.0
Sektörlere Göre GSYİH Değişim (reel fiyatlarla %)							
Tarım	-3.0	-2.0	-8.8	4.0	2.0	2.0	2.0
Sanayi	11.5	3.1	-1.3	8.2	-7.0	3.9	6.5
Hizmetler	9.6	7.9	11.2	8.8	3.8	3.5	4.5
Nüfus ve Gelir							
Nüfus (milyon kişi)	3.0	3.2	3.4	3.4a	3.5	3.6	3.7
Kişi Başına GSYİH (US \$, PPP)	36,952	37,729	37,922	41,511	40,912	41,741	42,650
Fiyatlar							
Döviz Kuru (KD/\$, yıl sonu)	0.292	0.289	0.274	0.276a	0.286a	0.282	0.273
Döviz Kuru (KD/€, yıl sonu)	0.344	0.381	0.400	0.384a	0.409a	0.372	0.385

a Gerçekleşen. b Economist Intelligence Unit tahmin. c Economist Intelligence Unit projeksiyon. PPP (Satın Alma Gücü Paritesi)

Kaynak: IMF, International Financial Statistics

Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Kuveyt, iklimi ve coğrafi özellikleri itibarıyla tarım ve hayvancılık konularında yeterli kaynağa sahip değildir. Tarım ve balıkçılık sektörlerinin ekonomi içerisindeki payı % 0,5 civarındadır. Bu durum Kuveyt'i gıda konusunda tamamen dışa bağımlı yapmaktadır. Ülkede sınırlı sayıda koyun, keçi ve deve yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Deniz ürünleri Kuveyt'in geleneksel üretim konularından birisi olmasına karşın, sektör üretiminin 25,3 milyon \$ civarında olduğu belirtilmektedir.

Kuveyt hükümeti, uyguladığı tarım teşvik politikaları çerçevesinde; sebze üretimi, balıkçılık ve hayvancılık alanlarında devlet tarafından sübvansiyonlar sağlamaktadır.

Sanayi

Kuveyt ilk petro kimya tesisini 1960'lı yılların sonunda faaliyete geçirmiştir. Ancak, bu tesis gaz stoklarının yetersiz olması ayrıca iç ve dış pazar eksikliğinden dolayı başarılı olamamıştır. 1991 yılında Irak işgali sonrasında Kuveyt, daha fazla yabancı yatırımın ülkeye çekilmesinin ülke savunmasında dış güçlerin desteğinin alınmasına daha fazla katkı sağlayacağına inanmıştır.

Kuveyt'te Al Ahmadi, Shaiba ve Mina Abdullah olmak üzere toplam 3 adet petrol rafinerisi bulunmaktadır. Bu rafinerilerin toplam üretim kapasitesi 890 bin VG (varil/gün) civarındadır. Proje çalışmaları devam eden Al Zour bölgesinde inşa edilmesi planlanan 4. rafinerinin 630 bin VG kapasiteli olması planlanmaktadır. Projenin tamamlanması sonrasında 190 bin VG kapasiteli Shuaiba rafinerisinin faaliyetlerine son verilmesi ve toplam üretim kapasitesinin 1,33 milyon VG'ye yükselmesi öngörülmektedir.

Kuveyt sanayi üretimi içerisinde önemli yer tutan diğer sektör ise Kuveyt Petrol Şirketi (KPC)'nin petrokimya alanında faaliyet gösteren iştiraki olan Petrochemical Industries Co. (PIC) ve PIC, Boubiyan Petrochemicals ve Dow Chemicals ortaklığı ile kurulan Equate isimli firmalar tarafından üretilen gübre, etilen, polipropilen, vb. petrokimya ürünlerinin dahil olduğu kimya sektörüdür.

PIC, 858 bin ton/yıl sıvı amonyum üretim kapasitesine sahiptir. Firmaya ait 100 bin ton/yıl kapasiteli propilen tesisi EQUATE tarafından işletilmektedir. Tesis 800 bin ton/yıl etilen, 600 bin ton polietilen ve 400 bin ton glikol üretim kapasitesine sahiptir. EQUATE aynı zamanda PIC'ye ait 100 bin ton/yıl polipropilen üretim kapasitesine sahip tesisi de işletmektedir.

Kuveyt petrokimya sektörünün geliştirilmesi amacıyla OLEFINS II ve AROMATICS isimli iki ayrı projeyi gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

AROMATICICS projesi; Mina Abdullah ve Shuaiba rafinerilerinden temin edilen 2515 ton/yıl naftanın işlenerek ana ürün olarak 768 bin ton/yıl para-xylene ve 324,5 bin ton/yıl benzen ile rafinerilerde kullanılmak üzere 803 bin ton/yıl hafif nafta, 199 bin ton/yıl LPG ve 40,6 bin ton hidrojen ve 82,4 bin ton/yıl ağır nafta üretilmesini kapsamaktadır.

Halen proje aşamasında olan OLEFINS II tesislerinin tamamlanması ile 850 bin ton/yıl etilen ünitesi, 300 bin ton/yıl polietilen kapasite artışı, 450 bin ton/yıl sitiren manomerleri ve 600 bin ton/yıl etilen glikol üretimi gerçekleştirilecektir.

Olefins II projesine ilave olarak PIC and Dow Chemicals, OLEFINS II tesisinden elde edilecek etilen ve Aromatics projesinden elde edilecek etilenin kullanılacağı 450 bin ton/yıl kapasiteli etilbenzen/stiren ünitesi kurulması planlanmaktadır.

Petrol ve petrokimya dışında tarım, kimya, plastik, tekstil, metal ürünler, çeşitli inşaat malzemeleri üretimi konularında faaliyet gösteren çeşitli firmalar bulunmaktadır.

Kuveyt için önemli olan sektörlerden biri de desalinasyon tesisleridir. Deniz suyundan tatlı su elde etmek için halihazırda beş tesis mevcut olup, toplam kapasiteleri günde 1,19 milyon metreküptür. Ülkede kişi başına su tüketimi günlük ortalama 650 litredir. Üretim maliyetinin yaklaşık %85'i devlet tarafından karşılanmakta ve sübvansede edilmektedir.

Kuveyt'te yaklaşık 4 000 adet özel teşebbüse ait üretici firma bulunmakta olup, bunların pek çoğu 15 kişiden az personel istihdam etmektedir. Petrol dışı sanayi genel olarak gıda işleme, inşaat malzemesi üretimi, mobilya, metal ürünler gibi küçük ölçekli işletmelerden oluşmaktadır.

Madencilik

Petrol

Kuveyt, OPEC ülkeleri içinde en fazla petrol üreten 4. ülke konumundadır. "Kuveyt'in petrol rezervlerinin 101,5 milyar varil olduğu açıklanmıştır. Mevcut üretim rakamlarıyla söz konusu rezervin 115 yıl daha yeteceği hesaplanmaktadır. Kuveyt'te petrol çıkartma maliyeti varil başına 2 dolar civarındadır. Petrol bulunması ve üretimi, Kuveyt tarihini ve ekonomik gelişimini etkileyen en önemli konudur.

1936 yılında Kuveyt'te ilk sondaj gerçekleştirilmiş ve 1938 yılında Burgan bölgesinde petrol bulunmuştur. Kuveyt'in mevcut ekonomik sisteminin şekillenmesi ise 1946 yılında petrol ihracatının başlaması ile gerçekleşmiştir. Kuveyt'ün petrol üretimini 1975 yılında millileştirmiştir. Devletleştirme sonrasında Petrol ile ilgili faaliyetleri yürütmek amacıyla Kuwait Petroleum Corporation (KPC) isimli firma kurulmuştur. Başbakanın başkanlığında toplanan Petrol Yüksek Konseyi (Supreme Petroleum Council) üretim politikasını belirlemekte ve yatırım kararlarını almaktadır.

Kuveyt petrol üretimini, petrokimya ve rafineri sektörlerini geliştirmek amacıyla önemli projeler gerçekleştirmeyi planlamaktadır. 9 milyar \$'a malolacağı tahmin edilen "Project Kuwait" isimli Kuzey Petrol Sahalarının geliştirilmesi projesi ile Kuveyt'ün petrol üretiminin günlük 4 milyon varile çıkarılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, 20 yıllık proje döneminde Rawdatain, Abdali, Sabriya ve Ratqa'yı içine alan Kuzey petrol sahalarından elde edilen petrol üretiminin 530 bin VG (varil/gün)'den 900 bin VG'ye çıkarılması ve 6 yıl süreyle bu seviyede tutulması amaçlanmaktadır. Mevcut Kuveyt kanunlarının yabancı firmaların petrol ve gaz sektörlerinde doğrudan faaliyet gösterebilmelerini engellemesi nedeniyle, projenin ihale süreci, kanunun Meclis tarafından onaylanması sonrasında başlayabilecektir. Meclis içerisinde Kuzey petrol sahalarının yabancı firmalar tarafından işletilmesine ciddi bir muhalefet olması nedeniyle, hükümet geniş bir parlamento desteği olmadan bu yönde adım atmaktan kaçınmaktadır.

Kuveyt'in halihazırda 900 bin VG kapasiteli Mina Al Ahmadi, Mina Al Abdullah ve Shuaiba olmak üzere üç tane rafinerisi mevcut olup, 4. rafinerisinin Al Zour bölgesinde tesis edilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Günlük 615.000 varil kapasiteli olması düşünülen yeni rafineri gerçekleştirildi takdirde bölgenin en büyük rafinerisi olacaktır.

Bahse konu yeni rafineri, binalar, tesisler, depolama tankları ve liman tesislerinden müteşekkil 15'in üzerinde işleme biriminden oluşacaktır. Proje toplam 5 (beş) adet EPC kontratı kullanılmak suretiyle gerçekleştirilecektir.

Petrol ve petrokimya sektörünün geliştirilmesi amacıyla 2020 yılına kadar yapılması planlanan yatırım tutarı 55 milyar \$ olarak açıklanmaktadır. Bu tutarın önemli bir kısmını 2010 yılına kadar yapılacak yatırımlar oluşturmaktadır.

2008 Ocak ayı başında Kuveyt Milli Petrol Şirketi (KNPC) tarafından yayımlanan bir önyeterlilik daveti

namında, kompleks kamusal işleme birimlerinin modernleşik, tedarik, inşa, kurulum ve işletmeye alınması (EPC) konularında, mali yeterliliği, emniyet, sağlık ve çevre mükemmeliyeti (SH&E) bilincini ve teknik uzmanlığı haiz, dünyaca tanınan uluslararası firmalar, KNPC 2020 Temiz Yakıtlar Projesi (Clean Fuels Project) için önyeterlilik başvurusu yapmaya çağırılmıştır.

KNPC 2020 Temiz Yakıtlar Projesi (Clean Fuels Project), Mina Abdulla ve Mina Al Ahmadi rafineri komplekslerinin kapasitelerinin ve teknolojilerinin yükseltilmesi çalışması çerçevesinde, düşük sülfürlü fuel oilin (LSFO), ARDS, COKER ve HC teknolojileri kullanılarak işlemden geçirilmesi ve yüksek oranda dönüştürülmesi ile çok daha nitelikli ürünler elde edilmesi çalışmasıdır.

Üretilen 2,5 milyon VG petrolün 290-300 bin VG'si yurtiçinde kullanılmakta, kalanı ise rafine petrol ürünleri veya ham petrol olarak ihraç edilmektedir.

Kuveyt 2020 yılına kadar petrol üretimini 4 milyon VG'ye yükseltmek amacıyla çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Mevcut petrol altyapısının ve ihraç tesislerinin geliştirilmesi ve yenilerinin inşası, yeni petrol sahalarının üretime açılması, yeni rafineri, petrokimya tesisleri inşası ve mevcut rafinerilerin modernizasyonu konularını kapsayan projeler planlanmaktadır.

Doğalgaz

Kuveyt Enerji Bakanlığında yapılan bir açıklamayla Kuveyt'te önemli miktarda ticari olarak üretililecek serbest doğal gaz rezervleri tespit edildiği resmen ilan edilmiştir. Doğalgazdan, mevcut petrol gelirlerinin yaklaşık olarak dörtte birine tekabül edecek bir gelir beklenmektedir.

2006 yılında Enerji Bakanı Şeyh Ahmed Fahad El Sabah tarafından yapılan bir açıklamada, Kuzey Kuveyt'te 1 trilyon metreküp tutarında serbest doğal gaz rezervi bulunduğu belirtilmiştir. Doğal gaz üretiminin 2010'da günlük 1 milyar feet-küplük bir hacime ulaşması beklenmektedir. Basra körfezinde Suudi Arabistan ile paylaşılan Dorra bölgesinde de 200 milyar metreküplük bir doğal gaz rezervi tespit edilmiş olup, yakında üretime başlanacak olan sahada hedeflenen üretim miktarı günlük 17 milyon metreküptür. Buradan elde edilen gaz Suudi Arabistan ile eşit olarak paylaşılacaktır.

Yeni bulunan gaz rezervlerine rağmen artan elektrik, petrokimya ve desalinasyon tesislerinin enerji ihtiyacı nedeniyle komşu ülkelerden gaz alımına ilişkin çalışmalara devam edileceği açıklanmaktadır.

Müteahhitlik Hizmetleri

Ülkede inşaat sektörü kamu sektörünün harcamalarına dayanmaktadır. Son beş yıl içerisinde artan petrol fiyatlarına bağlı olarak Kuveyt'te büyük projelere daha fazla kaynak ayrılmaya başlamıştır. Bu projeler arasında Subiya Bölgesi'nde şehirleşme, Kuveyt Körfezi ile başkent arasını bağlayacak oto yol projesi, Failaka ve Bubiyan Bölgeleri'nde turizm yatırımları yer almaktadır. Devletin alt ve üst yapı harcamalarında karşılaşılan bürokratik sıkıntılar ve projelerin sık sık iptal edilmesi karşılaşılan sorunlar arasındadır.

Kuveyt gayrimenkul sektörü konut, yatırım ve ticari binalar olarak üç altbaşlıkta incelenebilir. Kuveyt hükümetinin her vatandaşına bir ev verme politikasının bir yansıması olarak en popüler olan grup konut alt sektörüdür. Yatırım alt sektöründe özel sektör tarafından kiralama amaçlı inşa edilen villalar ile binalar, ticari binalar alt sektöründe ise iş merkezleri ve ofis inşaatları bulunmaktadır.

Kuveyt'de emlak talebi, ülkedeki ekonomik gelişmelere bağlı olarak oluşan işyeri ve yatırım amaçlı emlak talebi ile yine ekonomideki gelişmelere bağlı olarak ülkeye çalışmak amacıyla gelen yabancılar ve artan nüfus nedeniyle oluşan konut talebi ile yakından ilgilidir. Emlak piyasasını etkileyen diğer unsurlar ise; düşük faiz oranları, daha önce diğer ülkelerde bulunan ve 11 Eylül sonrasında ülkeye dönen yatırımların konut sektörüne yönelmesi, Irak Savaşının sona ermesi ile ülkede artan istikrar, artan petrol fiyatlarına bağlı olarak artan likidite, yabancı sermaye mevzuatının uygulamaya konulması ile ülkede faaliyet gösterecek yabancı firmaların yaratacağı işyeri amaçlı emlak talebinde artış beklentisi ve sanayileşme politikalarıdır. Bunlara bağlı olarak ülkedeki inşaat faaliyetlerinin ve gayrimenkul sektörünün gelişmeye devam etmesi beklenmektedir.

Konut Refahı Kamu İdaresi (Public Authority for Housing Welfare) tarafından 2006 Mayıs ayı içerisinde "Yeni Kurulacak Şehirlerde" inşa edilecek konut projeleri için yerel ve uluslararası müteahhitlik firmaları ön yeterlilik başvurusuna davet edilmişlerdir.

Söz konusu projeler kapsamında Sabiya bölgesinde 50.000, Al-Zour bölgesinde New Khairan City için 30.000, Arifjan'daki Şabah Al Salem City için 11.000, Mutlah Side için 17.000 ve Abdali Jahra Side için 9400 konut yapılacağı açıklanmıştır.

Arifjan yerleşim bölgesi projesi kapsamında 20 yıllık bir süreç içerisinde 10 milyar dolarlık yatırımla yaklaşık 100.000 kişiye konut ve diğer tesislerin inşası planlanmaktadır. Kheiran projesinin de 20 milyar dolara mal olması ve 40 milyon metrekarelik konut inşa edilmesi planlanmaktadır.

Subiyah bölgesinde 25 kilometre karelik bir alanda "Silk City- Madinat Al Hareer" adıyla yerleşim, ekonomi, eğlence, ticaret, eğitim, sağlık ve kültür merkezi olacak çok maksatlı bir şehir kurulmasının planlandığı ifade edilmektedir. Proje kapsamında dünyanın en yüksek kulesi olması planlanan "Mübarek Tower", yediyüz bin kişilik nüfus için evler, yollar, havaalanları, hastaneler, stadyumlar, okullar ve muhtelif kamu binaları inşa edilmesi planlanmaktadır. Şehrin inşası için 25 yıllık bir süre zarfında 80 milyar dolar harcanacağı tahmin edilmektedir. 700 bin kişinin yaşayacağı şehirde 430 bin kişiye de istihdam imkanı sağlanacaktır.

11 Eylül'de gerçekleşen saldırılar sonrasında ortaya çıkan yeni durum ve Irak savaşının sona ermesi ile sürekli ertelenen belli başlı projeler ve yeni yatırımların tekrar başlaması, Kuveyt müteahhitlik piyasasını olumlu etkilemiştir. Çeşitli konut ve yerleşim projeleri, sağlık, eğitim, enerji, su, ulaşım, çevre alanlarında açıklanan yeni projelerin yanısıra petrol sektörünün üretim kapasitesinin ve işlenmiş

petrol üretiminin artırılmasına yönelik petrokimya ve rafineri projelerini kapsayan yatırımlar gündeme gelmiştir.

Firmalarımızın Kuveyt pazarından aldıkları payın düşük olmasının en önemli nedeni belli başlı firmaların önemli bir kısmının Kuveyt'i hedef pazar olarak değerlendirmemeleri, Kuveyt iş kanunlarındaki sınırlandırmalar nedeniyle ortaya çıkan güven sorunu, bazı bankalarımız tarafından düzenlenen teminat mektuplarının kabul edilmeyebilmesi ile projeler içerisinde önemli bir yer tutan, petrol, enerji, su ve çeşitli büyük çaplı projelere katılım için gereken ön yeterlilik sürecinde yer alınmaması olarak belirtilebilir.

Turizm

Kuveyt mevcut şartlar itibarıyla turizm açısından cazip bir merkez olmasa da, bu alandaki yatırım eksikliğini kapatma niyetindedir. Önümüzdeki 20 yıl içerisinde turizm sektöründe planlanan yatırımların gerçekleşmesi durumunda turizmin ülke istihdamına %5 katkı sağlayacağı tahmin edilmektedir.

Resmi istatistiklere göre Kuveytli her sene turizm maksatlı olarak yurtdışında 3 milyar dolar harcamakta ve ülke nüfusunun % 80'i turistik amaçla her sene yurtdışına çıkmaktadır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Karayolu

Ülkede 5 000 km'lik kara yolu ulaşım ağı mevcuttur. Başkentte trafik sıkışıklığı artmaktadır. Otobüs sadece düşük ücretlerle çalışan yabancı işçilerin kullandığı bir ulaşım şeklidir.

Kuveyt'te şehir içi ulaşım konusunda öncelik özel vasıtalaradır. Bir Kuveytli ailenin ortalama 3,7 adet arabası bulunmaktadır. Bir kamu şirketi olan Kuwait Public Transport Company (KPTC) de genel olarak ülkede çalışan düşük gelirli yabancı nüfusa toplu taşıma hizmeti vermektedir.

Kuveyt Kamu İşleri Bakanlığı'ndan yapılan bir açıklamada ulaşım konusunda rahatlatma sağlanması amacıyla 32 km uzunluğunda bir metro inşaatı için danışmanlık firmalarına bir çalışma yaptırılacağı açıklanmıştır.

Limanlar

Ülkede iki büyük ticari liman bulunmaktadır. Bunlar, başkent yakınlarındaki Shuwaikh ve güneydeki Shuaiba Limanları'dır. Her iki limanın da genişletme çalışmaları devam etmektedir. Shuwaikh Limanı yanında serbest bölge bulunmakta olup, burada % 100 yabancı mülkiyetine izin verilmekte, ayrıca burada kurulan işletmeler şirket vergilerinden ve kambiyo kısıtlamalarından muaf tutulmaktadır.

Irak'ta mevcudiyeti devam eden Amerikan ordusunun ihtiyaçlarına bağlı olarak Kuveyt'de nakliye ve lojistik hizmeti veren firmaların yoğunluğu da artmaktadır. Bubiyan adasına bir liman inşa edilmesi gelecekte Irak'a yönelik lojistik hizmetlerini sağlamak üzere gündemdedir. Irak'ın tek limanı Umm Qasr 'da denizin çok sığ olması ve ciddi derinleştirme yatırımı gerektirmesi nedeniyle, Bubiyan limanı stratejik olarak iyi konumlanmış bir proje olarak düşünülebilir. Ancak, gelecekte Irak'ın Umm Qasr limanını geliştirmesi ve planladığı gibi mevcut 4 terminali 11 terminale çıkartması durumunda Bubiyan limanı Irak'a yönelik nakliye konusunda ikincil konuma düşebilecektir. Bubiyan Adası Limanı inşaat maliyetinin 4.6 milyar \$ tutması beklenmektedir.

Havaalanları

Kuveyt Uluslararası Havaalanı günlük kapasitesi 100-150 uçuş olup, yolcu kapasitesi ise yıllık yaklaşık 7 milyon kişidir. Yolcu kapasitesinin yıllık 20 milyon kişiye çıkarılması için yatırımlar yapılmaktadır.

Bankacılık

Kuveyt Bankacılık sektörü petrol sektöründen sonra ekonominin en önemli itici gücü olmaya devam etmektedir. Kuveyt Merkez Bankasının yakın takibi ve sektörü liberalize eden politika tedbirleri, sektörün bölge ülkeleri arasında çok iyi bir yere gelmesine imkan sağlamıştır.

Hali hazırda Kuveyt'te faaliyet gösteren bankalar National Bank of Kuwait (NBK), Kuwait Finance House (KFH), Gulf Bank (GB), Commercial Bank of Kuwait (CBK), Bank of Kuwait and the Middle East (BKME), Burgan Bank (BB), Al Ahli Bank (ABK), Bank of Bahrain and Kuwait (BBK), Kuwait International Bank (Eski Kuwait Real Estate Bank -KREB), Boubyan Islamic Bank, Industrial Bank of Kuwait (IBK), BNP Paribas, National Bank of Abu Dhabi, HSBC Bank Middle East ve Citibank olarak sıralanabilir.

Yabancı bankalar Kuveyt'te sadece bir şube açabilmekle beraber, bu uygulamanın Merkez Bankası tarafından değiştirileceği ifade edilmektedir.

Batılı anlamda sigortacılığın İslami kaygılar nedeniyle Körfez ülkelerine oldukça geç girmesine rağmen Kuveyt ilk sigorta şirketini 1960 yılında kurarak bu konuda öncülük yapmıştır. Kuveyt vatandaşları ücretsiz sağlık, sosyal güvenlik ve emeklilik hizmetlerinden yararlanmaktadırlar.

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

1980 yılında yayınlanan Ticaret Kanunu yabancıların Kuveytli firmalardaki hisse oranlarını % 49 ile sınırlamaktadır.

2000 yılında yayınlanan ve 2003 yılı sonunda uygulamaya giren Yabancı Sermaye Kanunu'ndaki değişiklikler, yabancıların hisse oranlarının %100'e çıkarılmasına imkan sağlamakla beraber, bu imkanlar ilgili kanunun 3. maddesinde belirtilen konular ile sınırlıdır.

Kuveyt Yabancı Sermaye İdaresinden (Kuwait Foreign Investment Bureau) elde edilen verilere göre, 8/2001 sayılı kanun çerçevesinde 2003 yılından itibaren ülkeye yabancı sermaye yatırımı kabul edilmeye başlamıştır. Bu çerçevede halihazırda 112 milyon \$'ı Fransa, 1,336 milyar \$'ı ABD, 812 milyon \$'ı İngiltere ve 1,451 milyar \$'ı Hollanda'ya ait olmak üzere Kuveyt'te toplam 3,712 milyar \$ doğrudan yabancı sermaye yatırımı bulunmaktadır. Söz konusu yatırımın 2,712 milyar \$'ı sanayi, 1 milyar \$'ı hizmetler sektöründe yer almaktadır.

İş Kurma Mevzuatı ile ilgili ayrıntılı bilgilere Foreign Investment Bureau (<http://www.kfib.com.kw>) aracılığı ile erişim sağlanabilmektedir.

Kuveyt'te istihdam, sektörler itibariyle 4 sınıfta ele alınmaktadır.

- Kamu sektöründe çalışan yerli ve yabancılar, Kamu Sektörü Çalışma Yasası'na tabidirler.
- Petrol sektöründe istihdam edilenler, Petrol Sektörü İş Yasası'na tabidirler. Bunlar özel sektör iş yasasının lehte olan hükümlerinden de yararlanabilmektedirler.
- Özel sektörde çalışanlar, Özel Sektör İş Yasası'na tabidirler.
- Ev hizmetlerinde çalışanlar ve tümü yabancı olan hizmetlilerin tabi oldukları bir mevzuat bulunmamakta olup, hukuki durumları, genel hukuk kuralları içinde değerlendirilmektedir.

Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

1995 yılında kurulmuş olan Kuveyt Serbest Bölgesi'nin işletilmesi Kuveyt Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı Sanayi Kamu İdaresi (Public Authority for Industry) kanalıyla yürütülmektedir.

Serbest bölgede faaliyet göstermek suretiyle Kuveyt tarafından yabancıların faaliyetlerine getirilen sınırlandırmalar önemli ölçüde aşılabilmektedir. Bu çerçevede, serbest bölgede kurulacak firmalarda %100 hisse sahibi olunması, gümrük vergileri, vergi, işçi çalıştırma ile ilgili sınırlandırmaların aşılması mümkün bulunmaktadır.

Serbest Bölge'de faaliyet göstermek isteyen firmalar için 4 ayrı türde lisans düzenlenmektedir. 1 yıllık dönem için düzenlenen lisansları yenilenebilmektedir.

Ticari faaliyetler için – Commercial Licence,
Üretim, montaj, ambalajlama, vb. faaliyetler için - Industrial Licence,
Finansal, yönetim danışmanlığı, mühendislik, danışmanlık, ve denetmenlik faaliyetleri için- Service licence,
Yukarıda belirtilen faaliyetler ile ilgili özel talepler için – Special Licence düzenlenmektedir.

İlgilenen firmalarımızın Kuveyt Serbest Bölgesi hakkında daha detaylı bilgi almak için Public Authority for Industry (www.pai.gov.kw) ile irtibat kurmaları faydalı olabilecektir.

Dış Ticaret

Genel Durum

Kuveyt'in ihracatının % 97,8'ni ham petrol oluşturmaktadır. İthalatının ise % 41'ni tüketim ürünleri, % 34'nü ara mallar, % 25'ni nihai ürünler ağırlıklıdır. Kuveyt petrollerinin büyük çoğunluğu üç Asya ülkesine, Japonya, Güney Kore ve Singapur'a ihraç edilmektedir. ABD ise Kuveyt'in ihracatında önemli başka bir ülkedir.

Kuveyt'in savaş süresince ABD ve koalisyon güçlerine sağladığı destek ve lojistik imkanlar, bölgede bulunan ABD ordusunun açmış olduğu pek çok ihalenin Kuveytli firmalar tarafından üstlenilmesine ve Irak'taki ABD ve koalisyon güçlerinin ihtiyaçlarının Kuveytli firmalar aracılığıyla temin edimesine imkan sağlamıştır. Kuveyt'in Irak ile ilişkilerini geliştirmek ve bu ülkenin yeniden inşasından daha fazla pay almak istemesi, Irak'ı bir yatırım noktası olarak görmesi, Kuveytlilerin Irak'ta doğrudan veya Iraklılar ile birlikte faaliyet göstermelerini sağlamıştır.

Kuveyt'in ithalatında, binek otomobilleri, mücevherat, diğer hava taşıtları, kümes hayvanları, ilaç, pirinç, inşaat malzemeleri, iş makineleri aksam ve cihazları, radyo tv verici cihazlar, ihracatında petrol, doğalgaz, plastik hammaddeleri, amonyum ürünleri ilk sırada gelmektedir. Kuveyt'in ithalatında başlıca ülkeler ABD, Çin, Almanya, Japonya, BAE, İtalya ve Fransa'dır.

Kuveyt'in en fazla ihracat yaptığı ülkeler Japonya, Kore, Hindistan, Tayvan, ABD ve Çin'dir.

Ülkenin Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

	2005	2006	2007	2008	2009
İhracat	38 077	50 960	56 792	84 758	50 700
İthalat	14 374	16 095	19 801	21 167	15 452
Denge	23 703	34 865	36 990	63 590	35 248
Hacim	52 451	67 055	76 593	105 925	66 152

Kaynak: Trademap

İhracatında Başlıca Ürünler

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2007	2008	2009
2709	Ham petrol	38610940	59373072	34825520
2710	Petrol yağları	18660808	18419280	10337900
2711	Petrol gazları	1937864	2853206	1739905
2905	Asıklık alkoller	0	406911	594666
3901	Etilen polimerleri	1085773	735660	564758
3102	Azotlu mineral, kimyasal gübreler	290197	522949	210072
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	25425	228521	156618
2902	Sıklık Hidrokarbonlar	12	9076	109811
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	123419	102424	95386
2713	Petrol yağlarının /bitümenli minerallerden elde edilen yağların kalıntıları	890	113994	80748
7108	Altın (Ham, Yarı İşlenmiş, Pudra Halinde)	2825	30174	70679
2503	Her Nevi Kükürt	0	424723	68999
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları	69793	155129	65966
8544	İzole edilmiş tel/kablo	93091	107644	60128
2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler vb. türevleri	0	40570	53256
7019	Cam lifleri cam yünü ve mamülleri-iplik, dokuma vb	70633	55212	50704
8411	Turbojetler, Turbo-Propeller, Diğer Gaz Türbinleri	720	30772	40148
7404	Bakır hurda ve döküntüler	17090	45266	30577
7602	Alüminyum hurda ve döküntüler	31130	36561	26743
3815	Reaksiyon Baslatıcılar, Hızlandırıcılar, Katalitik Müstahzarlar	4305	16844	19657
8803	Balon, Hava Gemisi, Planör vb. Diğer Hava Taşıtlarının Aksam ve Parçaları	7372	4034	18541
3917	Plastikten tüpler, borular, hortumlar, conta, dirsek vb.	10289	35318	14626
8705	Özel Amaçlı Motorlu Taşıtlar	6440	88	11343
8471	Otomatik Bilgi İşlem Makineleri, Üniteleri	2598	2865	11284
2814	Saf Amonyak/Amonyanın Sulu Çözeltileri	13916	17310	10328
2620	Metalleri/Metal Bileşiklerini İçeren Küller Ve Kalıntılar	0	24388	9444
9406	Prefabrik Yapılar	5718	25562	7974
4707	Kağıt ve Karton Döküntü ve Kırıntıları	5389	7116	7335
3105	Azot, Fosfor ve Potasyum Karışımları	0	2	7087
8431	Ağır İş Makine ve Cihazlarının Aksami, Parçaları	34207	1932	5637

Kaynak: ITC calculations based on COMTRADE statistics

İthalatında Başlıca Ürünler

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2007	2008	2009
8703	Otomobil	2610098	3012275	2013782
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	230121	369994	355862
8802	Diğer hava taşıtları	0	163427	341114
8517	Telli telefon için elektrikli cihazlar	106532	560969	329862
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları	161794	328259	295012
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	249645	281550	275858
1006	Pirinç	139582	244144	229962
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	343071	226692	221918
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	472497	396418	218860
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	179559	220573	194712
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	234801	264521	176754
8544	Izole edilmiş tel, kablo	400022	228356	159964
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	145113	184864	156413
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	216629	577165	155849
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler, endüktörler	146371	172330	150069
8702	Toplu halde yolcu taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	56690	160254	147123
8430	Toprak, Maden, Cevheri Taşıma, Ayırma, Seçme vb. İş Makineleri	57857	30158	146769
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatorleri	216737	154646	143368
7208	Demir/Çelik Sıcak Hadde Yassı Mamulleri-Genişlik 600mm. Fazla	58602	96641	138255
7304	Demir/çelikten (dökme hariç)dikişsiz tüp, boru, içi boş profil	327157	491012	136286
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	206939	207548	127392
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	236536	170404	126204
2710	Petrol yağları	95115	315836	120768
7308	Demir çelikten inşaat ve aksamı	231243	129251	119252
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	166493	117213	115582
8421	Santrifujle Çalışan Kurutma, Filtre, Arıtma Cihazları	89449	78471	115005
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	227692	135150	113629
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	113763	172111	109521
8415	Klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı	205957	126175	107404
9018	Tıp, Cerrahi, Dışçılık, Veterinerlik Alet Ve Cihazları	74184	107317	101259

Kaynak: ITC calculations based on COMTRADE statistics

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (Milyon Dolar)

Ülkeler	2007	2008	2009
Japonya	9916	15298	8995
Kore Cum.	8746	12129	7991
Hindistan	6493	10751	7602
Tayvan	5745	8071	4572
ABD	4313	7400	3969
Çin	2290	5038	3500
Singapur	5073	6540	2763
Pakistan	1852	3443	1804
Hollanda	2420	3065	1642

Endonezya	1705	1857	1442
İngiltere	1320	1774	1055
Fransa	1428	1832	483
BAE	440	513	445
Tayland	160	283	401
Zambia	0	513	401
İspanya	71	360	317
Malezya	599	509	289
Avustralya	243	407	280
Umman	30	99	215
Yemen	424	660	184
Türkiye	90	80	184
Almanya	622	213	128
Belçika	51	84	125
Yeni zeland	45	116	112
İtalya	159	212	100
Madagaskar	0	0	85
Zimbabve	167	11	80
Hong Kong (SARC)	71	65	78
Ürdün	136	115	66
İrlanda	0	0	58

Kaynak: ITC calculations based on COMTRADE statistics

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (Milyon Dolar)

Ülkeler	2007	2008	2009
ABD	2485	2719	1951
Çin	1345	1751	1542
Almanya	1436	1866	1336
Japonya	1664	2097	1245
BAE	1258	1065	1186
İtalya	1120	1047	834
Fransa	646	778	832
Hindistan	613	820	750
Kore	1305	744	744
İngiltere	915	989	704
Hollanda	488	461	408
Avustralya	438	421	383
Brezilya	230	632	373
Tayland	225	316	343
İsviçre	318	462	302
Türkiye	221	492	211
Belçika	246	223	206
İspanya	254	291	189
Singapur	248	259	175
Malezya	167	375	163
Tayvan	128	141	147
Hong Kong (SARC)	57	119	115
Avusturya	136	147	111

Endonezya	129	137	101
Kanada	106	169	94
Güney Afrika	40	94	87
Pakistan	94	132	8
İrlanda	77	81	80
İsveç	169	179	78
Rusya Fed.	18	32	76

Kaynak: ITC calculations based on COMTRADE statistics

► Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Dış Ticaret Politikası

İthalatçılar Sanayi ve Ticaret Bakanlığından her yıl ithalat lisansı almak ve Bakanlık ile Kuveyt Sanayi ve Ticaret Odasına kayıt olmak zorundadır. Lisanslar bir yıl için geçerli olup, ve birden fazla nakliyeye izin verir. Ateşli silahlar, patlayıcılar, ilaçlar ve vahşi hayvanlar gibi çeşitli ürünler için farklı bakanlık ve kurumlardan lisans almak gerekir.

Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ülkeleri birleştirilmiş gümrük kanunu çerçevesinde Kuveyt gümrük vergisi oranlarını % 5 olarak uygulamaktadır. Çoğu gıda maddesi olan yaklaşık 417 üründe gümrük vergisi oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

Kuveyt ülkedeki ekonomik duruma bağlı olarak bazı malların ihracatına da yasaklamalar getirebilmektedir. Demir çelik ürünleri ihracatı, ülkenin demir çelik ihtiyacının karşılanmasında yaşanabilecek sıkıntılarının önlenmesi ve demir çelik hurda ihracatı ülkedeki sanayicilerin uygun fiyattan hammede bulabilmelerinin sağlanması amacıyla yasaklanmıştır. Hurda bakır ve pirinç ihracı ise Savunma Bakanlığı ile Elektrik ve Su Bakanlıklarının iznine bağlanmıştır.

Ülkedeki ekonomik ve ticari faaliyetleri düzenleyen diğer bir önemli husus ise Kuveytlilere ve Kuveyt'te kurulan firmalara sağlanan avantajlardır. Mevcut düzenlemeler ile kamu alımlarına ilişkin ihalelerde Kuveytli firmalara %10, KİK ülkelerinin ürünlerine ise %5 fiyat avantajı sağlanmaktadır.

Kamu alımlarında yabancılara getirilen diğer bir sınırlama, ülkedeki ihale sisteminin, yabancı firmaların uluslararası ihaleler dışındaki ihalelere katılabilmelerini önlemesidir.

Kuveyt'in üye olduğu bir ekonomik Topluluk olan Arap Birliği ülkeleri arasında gümrüksüz ticaret yapılmasına imkan sağlayan GAFTA, 2005 yılı başında uygulamaya konulmuş olup, Suudi Arabistan, Kuveyt, BAE, Bahreyn, Katar, Umman, Yemen, Suriye, Mısır, Libya, Lübnan, Irak, Sudan, Tunus, Fas karşılıklı olarak anlaşma kapsamı ürünlerde gümrük muafiyeti uygulamaya başlamıştır

ABD, Suudi Arabistan dışındaki KİK ülkeleri ile STA imzalamayı planladığını, KİK üyesi ülkelerin farklı ekonomik özelliklere sahip olmaları nedeniyle, blok anlaşma yerine ikili anlaşmaları tercih ettiğini açıklamıştır. Bu çerçevede, Bahreyn ve Umman ile ABD arasında STA imzalanmış, ABD ile BAE arasında STA görüşmeleri başlatılmıştır. Kuveyt ve Katar ile ise, STA görüşmelerine başlamadan önceki aşama olarak değerlendirilen "Trade and Investment Framework Agreement-TIFA" imzalanmıştır.

Kuveyt'in üye olduğu diğer bir kuruluş ise OPEC'tir. OPEC 1960 yılında İran, Irak, Suudi Arabistan, Venezuela ve Kuveyt tarafından kurulmuş; üye ülkeler arasında petrol politikalarının koordinasyonu ve birlikteliğinin sağlanması, petrol fiyatlarında istikrar ve devamlılığın oluşturulması, petrol arzının ekonomik, verimli ve düzenli olmasının, ve yatırımlardan makul kar elde edilmesinin sağlanması amacıyla oluşturulmuştur. Katar, Libya, Endonezya, Cezayir, BAE, Nijerya, Gabon ve Ekvator daha sonra kuruluşa üye olmuşlar, ancak, bu ülkelerden Ekvator ve Gabon daha sonra üyelikten ayrılmışlardır. Irak'ın OPEC'e üyeliği devam etmekle beraber, OPEC tarafından alınan kararlar dışında tutulmaktadır. Halen Angola ile beraber OPEC'in 12 üyesi bulunmaktadır.

İthalat Rejimi

Kuveyt'in İsrail'e uyguladığı boykot nedeniyle bu ülke ile ticaret yapılması ve İsrail menşei ürünlerin ülkeye girişi yasaktır. Ayrıca domuz eti ve domuz ürünleri ile alkol ve alkollü bazı maddelerin ülkeye ithalatı yasaktır. Ayrıca, Kuveyt ürün ithalatlarını belirli bazı ülkelerle sınırlı tutarak yasaklayabilmektedir.

Kuveyt'e ithalatı yasak ve ithalatı izne bağlı olan tüm ürünlerin listesi Kuveyt Ticaret Müşavirliği'mizin web sayfasından öğrenebilmektedir. (www.musavirlikler.gov.tr).

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Kuveyt, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ülkeleri arasında oluşturulan Gümrük Birliği kapsamında ortak gümrük tarifesi uygulamasına taraftır. Önemli kısmı gıda ve tarım ürünlerinden oluşan 417 kalem ürün grubuna ise herhangi bir gümrük vergisi uygulanmamaktadır. Tütün mamüllerine uygulanan vergi oranı %100'dür. Bu ürünlerin dışında kalan ürünlere uygulanan vergi oranı %5'tir.

Ülkede uygulanan gümrük vergilerine Kuveyt Ticaret Müşavirliğimizin <http://www.musavirlikler.gov.tr/upload/KWT/kw%20gumruk%20vergileri.xls> web sayfasından erişim sağlanabilmektedir.

Kuveyt ithalata uygulanan gümrük vergisi oranlarında değişiklikler yapabilmektedir. Kuveyt Sanayi İdaresi tarafından uygulanan sanayi teşvikleri kapsamında ülkedeki sanayi yatırımları için ihtiyaç duyulan makina, ekipman ve hammadde ithalatına gümrük muafiyeti sağlanmaktadır.

İthalat esnasında gümrük vergisi dışında alınan herhangi bir fon ve KDV uygulaması bulunmamaktadır. Yabancı firmalar 5.250 KD ile 18.750 KD arası gelirlerinden %5 olmak üzere, gelir arttıkça tabi olunan vergi dilimi de artarak 375 bin KD'nin (1,275 milyon \$) üzerinde elde ettikleri gelir üzerinden %55 gelir vergisine tabidirler.

Kuveyt'te iş yapan kurum, kuruluş ve firmalar taşeron, alt yüklenici veya her ne suretle olursa olsun iş yaptırdıkları yabancı firmaları Maliye Bakanlığı'na bildirmekle yükümlüdürler. Kuveytli iş veren, iş yaptırdığı yabancı firma Maliye Bakanlığı'ndan vergi yükümlülüklerini yerine getirdiğine dair bir belge getirene kadar, toplam sözleşme bedelinin %5'inden az olmamak üzere yabancı firmaya yapması gereken son ödemeyi tutma yükümlülüğü altındadır.

Tarife Dışı Engeller

Ülkemizde görülen şap hastalığı (foot and mouth disease) vakalarını takiben Kuveyt Tarım İşleri ve Balık Kaynakları Kamu İdaresi tarafından 5 Mart 2006 tarihli Kuveyt Resmi gazetesinde yayımlanan 758 sayılı kararla, Türkiye'den her çeşit geviş getiren hayvan ithalatının ikinci bir emre kadar durdurulduğu açıklanmıştır.

Kuveyt elektrikli ev aletleri, arabalar, kimyasallar, motor yağı, boya, inşaat malzemeleri, plastik ve kağıt ürünleri gibi bazı sanayi ürünlerinin ithalatında Kuwait Conformity Assurance Scheme (KUCAS) adı altında bir uygulama yürütmektedir. Sanayi Kamu İdaresi (Public Authority for Industry -PAI) uhdesinde yürütülen uygulamada, söz konusu ürünleri ihraç edecek firma ihracat öncesinde PAI'nin anlaşmalı olduğu firmanın en yakın ülke ofisine başvurmalıdır.

Kuveyt'te resmi ihalelerde yerli ürünlere %10, KİK ülkeleri ürünlerine %5 fiyat avantajı sağlanmaktadır. Yani eşit şartlarda verilen fiyat tekliflerinde yerli ürünün %10 daha pahalı olması durumunda tercih yerliden yana kullanılmaktadır. Bu oran %15'e çıkartılmakla beraber, uygulamaya geçmesi için KİK ülkelerinin onayına ihtiyaç bulunmaktadır.

Ayrıca, 31.8.2005 tarih ve 13/2005 sayılı Maliye Bakanlığının Offset programının yeniden uygulamaya konulmasına ilişkin kararı çerçevesinde, belirli bedelleri aşan ihalelerde ihaleleri üstlenen yabancı firmalara ihale nakit bedelinin %35'i oranında offset yükümlülüğü getirilmektedir. Söz konusu oranla belirlenen değer nominal değer olup, gerçek offset değeri bu rakamın iktisadi faaliyet sahasına göre belirlenen bir çarpan faktörü ile bölünmesi ile elde edilmektedir. Offset kapsamına giren ihaleyi alan yabancı firmanın şartsız olarak ihale bedelinin %6'sı oranında mali teminat vermesi gerekmektedir.

12 Ağustos 2007 tarih ve 831 sayılı Kuveyt Resmi Gazete'sinde yayımlanan 38/2007 sayılı Maliye Bakanlığı Kararı çerçevesinde Offset program Guidelins Manual No.9 of 2007 hükümlerinin askeri kontratlara uygulanacağı ve offset zorunluluğunun sadece 3 milyon KD'nin üzerindeki askeri sözleşmelere uygulanmasına karar verilmiştir.

Yine sadece Kuveyt vatandaşları ve firmaları yabancı firmalar için acentalık ve distribütörlük yapabilmektedirler. Kuveyt'teki yabancı firmalar %55'e varan oranlarda gelir vergisine tabi tutulmaktadır. 26 Aralık 2007 tarihinde Kuveyt parlamentosunda kabul edilen ve 3 Şubat 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren bir kanunla 1955 tarihli gelir vergisi kanununun bazı maddeleri değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikle getirilen en önemli yenilik, yabancı tüzel kişi şirketlerin Kuveyt'te tabi olduğu vergi oranını %15'e çekmesidir. Bu değişiklikle ayrıca yabancı şirketlerin portfolyo yatırımları veya fonlar vasıtasıyla borsada hisse senedi alım satımından elde ettikleri karlar da vergiden muaf tutulmuştur.

Kuveyt'e gerçekleştirilen ihracat işlemlerinde fatura ve menşe belgelerinin ihracatçı ülkede bulunan Kuveyt Büyükelçiliği veya konsolosluklarınca tasdik edilmesi gerekmektedir.

Kuveyt Yerel Sağlık Birimi, gıda ürünlerinin kullanma süresi (üretim ile son kullanma tarihi arasındaki süre) 1 yıldan fazla olması halinde, paket üzerinde yer alan orijinal üretim tarihinden 6 ay geçmiş ürünlerin ithalatına izin vermemektedir. Üretimleri mevsimsellik gösteren ürünler bu kuralın dışında tutulmakta olup, bu grupta olan ürünler için, belirtilen süre 8 ay olarak uygulanmaktadır.

Kullanma süresi, 1 yıldan az olan ürünlerde ise, ithalat tarihi itibarıyla kullanım süresinin yarısının veya 3 ayın (hangisi önce ise) geçmemiş olması şartı aranmaktadır. Ancak, kullanım süreleri 2 aydan az olan gıda ürünleri için bu kural uygulanmamaktadır.

Kuveyt'in İsrail'e uyguladığı boykot nedeniyle bu ülke ile ticaret yapılması ve İsrail menşeli ürünlerin ülkeye girişi yasaktır. Ayrıca domuz eti ve domuz ürünleri, alkollü bazı maddeler ile buğday ve buğday ununun ülkeye ithalatı yasaktır. Kuveyt'e un ithali Kuveyt Ticaret ve Sanayi Bakanlığının 1965 tarih ve

Şirketinin ticari markasıdır. Bu ürünün üreticisi "Kuwait Flour Mills & Bakeries Co." firmasıdır. Dolayısıyla Kuveyt'e un ihracı ancak söz konusu firma üzerinden (www.kuwaitflourmills.com) mümkün bulunmaktadır.

Kuwait Public Authority for Agriculture Affairs and Fish Resources kurumu tarafından 21 Şubat 2008 tarihinde yapılan bir düzenleme ile taze dondurulmuş ve soğutulmuş balık ithal ve ihracında önceden izin alınması zorunluluğu getirilmiştir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Kuveyt halk sağlığının korunması, tüketici güvenliği, ulusal güvenlik, dini ve kamu ahlakı ve çevrenin korunması amacıyla Kuwait Conformity Assurance Scheme (KUCAS) isimli bir standard mekanizma oluşturmuştur. Ürünlerin teknik düzenlemeler ve standartlara uygunluğunu sağlamayı amaçlayan program kapsamında yer alan ürünler; çeşitli elektrikli makina ve ekipmanlar, taşıt araçları ve araç lastikleri, boya ve taşıt araçlarında kullanılan yağlar, temizlik kağıtları, melamin mutfak eşyası, çimento, alçı, briket, plastik elektrik kanalları ve bağlantı elemanlarıdır. Sanayi İdaresi web sayfasından (www.pai-iccp.com) konuyla ilgili daha detaylı bilgi alınması mümkündür.

Ülkede yaklaşık 300 standart uygulanmaktadır. Bunlar AB, ABD, ISO standartlarının karmasından oluşturulmuştur. Kuveyt birkaç tane de KİK standardını benimsemiştir. Örneğin dayanıklı tüketim mallarının kullanım kılavuzları Arapça çevrilmelidir.

Gıda ve sağlık ürünleri ithalatı, ithalata konu malın türüne göre özel uygulamalara ve belgelendirmeye tabi olabilmektedir. Gıda ürünlerinin insan sağlığına zararlı olmaması ve istenilen şartlara uygun olması zorunludur. Gıda ürünleri Kuveyt Yerel Sağlık Birimi tarafından sıkı testlere tabi tutulmaktadır.

Eczacılık ürünleri ve ilaçlar, Kuveyt Sağlık Bakanlığı tarafından laboratuvar testlerine tabi tutulmaktadır. Bu nedenle, bu ürünlerin ithalatı sırasında gerekli işlemlerin tamamlanması gerekmektedir.

Bütün elektrikli alet ve ekipmanların voltajının 50 frekansta (+/-) %5, 220-240V olması, ayrıca bu mallara ait kredi mektuplarının, ürünlerin yukarıda belirtilen voltaj ve frekans şartlarını sağladığını tevsik etmesi gerekmektedir.

Mallara ait faturaların aşağıdaki şartları sağlamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

- malların detaylı tanımları,
 - toplam ve birim fiyatlar,
 - net ve brüt ağırlıklar,
 - paketleme şekli,
 - üretici ve/veya ihracatçının tam adı ve adresi,
 - ihracata konu malların ticari markası ve sayısı (manifestoda belirtilen şekli ile)
 - nakliye türü, yükleme yapılan liman/gümrük noktası ve menşei ülke
- faturaların yetkili kurumlar tarafından onaylanmış sertifikaları

İhracata konu malların Kuveyt'e ithalatı esnasında üretici ve/veya ihracatçı firma tarafından düzenlenmiş ve Ticaret Odası veya Sanayi Odası veya İhracatçı Birlikleri tarafından onaylanmış menşe belgesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. İlaveten menşe belgesinin ürünün imal edildiği fabrika ve üretici firma, net ve brüt ağırlık, manifestoda yer alan ticari marka, toplam değer paketleme çeşidi, nakliye yöntemi bilgilerini de içermesi gerekmektedir. Bu belgenin Kuveyt'in Türkiye'deki Büyükelçiliği veya Konsoloslugu tarafından onaylanması gerekmektedir.

İstenilen bilgi ve belgelerin, mallar gümrüğe gelmeden önce ithalatçıya ulaştırılması gerekmekte olup, ihracata konu malların ithalatının izne tabi olması halinde, gerekli izin ve belgelerin ithalattan önce tamamlanması gerekmektedir. Bu belgeler olmadan ithalat yapılması mümkün değildir.

Dondurulmuş eşyalar gümrüğe gelmeden önce, mallar gümrüğe geldikten hemen sonra çekilebilmesi için ön ayarlamaların yapılması gerekmektedir. Gümrüklerde depolama ile ilgili sorunların en aza indirilmesi için benzer önlemlerin alınmasında fayda bulunmaktadır.

Yanıcı ve patlayıcı mallar ithalatı öncesinde Kuveyt gümrükleri ve liman yetkililerinin, yükleme, taşıma ve depolama konularında gerekli önlemleri alınması için önceden bilgilendirilmesi zorunludur. Kuveyt, KİK Standardizasyon Organizasyonu ile birlikte bölgesel bir standartlar rejimi oluşturmak için çalışmalar yapmaktadır. Ürün risk değerlendirme sınıflandırması konusunda ve standart uygunluk değerlemesine tabi ürünler konusunda müzakereler devam etmektedir.

► Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

Türkiye-Kuveyt Dış Ticaret Değerleri (1 000 Dolar)

Yıllar	İthalat	İhracat	Denge	Hacim
1989	80 514	167 491	86 977	248 005
1990	53 917	92 208	38 290	146 125
1991	299	16 395	16 095	16 695
1992	68 264	65 995	-2 268	134 260

1993	64 470	103 630	19 172	100 127
1994	76 899	128 261	51 361	205 161
1995	97 163	119 091	21 927	216 255
1996	103 935	106 961	3 025	210 896
1997	171 578	125 724	-45 854	297 302
1998	80 724	89 379	8 654	170 103
1999	83 898	82 713	-1 185	166 612
2000	161 368	73 419	-87 948	234 787
2001	123 355	104 768	-18 586	228 123
2002	26 521	139 036	112 515	165 558
2003	15 909	165 940	150 031	181 849
2004	25 693	266 090	240 396	291 783
2005	41 603	210 349	168 745	251 953
2006	56 038	219 016	162 978	275 055
2007	90 488	221 292	130 804	311 780
2008	80 638	493 035	412 396	573 673
2009	184 219	211 293	27 082	395 520
2010	214 513	395 185	180 672	609 698

Kaynak: DTM İstatistikleri

2010 yılı verilerine göre Kuveyt'e ihraç edilen ürünlerin başında demir çelik ve demir çelikten inşaat malzemeleri gelmekte olup; demir-çelikten yarı mamuller, demir-çelik çubuklar, demir-çelikten profiller ihraç edilen ürünlerdir.

Kuveyt'e ihracatımızda önemli diğer ürünler ise izole edilmiş tel ve kablolar, dokunmuş halılar, peynir ve lor, kuru baklagiller, yatlar, yontulmaya/inşaata elverişli işlenmiş taşlar, domates salçası, bayan giyim eşyası, şekerli ve çikolatalı mamullerdir.

Türkiye'nin Kuveyt'e İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2008	2009	2010
7214	Demir/Çelik Çubuklar (Sıcak Haddeli, Dövülmüş, Burulmuş, Çekilmiş)	71448	37085	111662
7207	Demir/Alaşımsız Çelikten Yarı Mamuller	215496	0	102765
8544	İzole Edilmiş Tel, Kablo; Diğer İzole Edilmiş Elektrik İletkenleri; Fiber Optik K	15213	6100	15323
5702	Dokunmuş Halılar, Yer Kaplamaları (Kilim, Sumak, Karaman Vb)	11399	12294	13160
0406	Peynir Ve Lor	11404	10100	11837
7216	Demir/Alaşımsız Çelikten Profil	11228	8928	11293
0713	Kuru Baklagiller (Kabuksuz) (Taneleri İkiye Ayrılmış)	13523	3920	7060
8903	Yatlar, Diğer Eğlence Ve Spor Teknesi; Kürekli Kayık, Kano	0	0	6084
2002	Domates (Sirke/Asetik Asitten Başka Usullerle Hazırlanmış)	6888	7167	5891
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayagan Hariç)	8714	15976	4641
6204	Kadın/Kız Çocuk İçin Takım, Takım Elbise, Ceket Vs.	2886	2697	3535
7308	Demir/Çelikten İnşaat Ve Aksamı	4402	5369	2979
1806	Çikolata Ve Kakao İçeren Diğer Gıda Müstahzarları	2812	3275	2861
1704	Kakao İçermeyen Şeker Mamulleri (Beyaz Çikolata Dahil)	2819	2528	2766
7208	Demir/Çelik Sıcak Hadde Yassı Mamulleri-Genişlik 600mm. Fazla	2423	1982	2646
4804	Kraft Kağıt/Kartonlar-Sıvanmamış-Rulo Veya Tabaka Halinde	1346	722	2529
2402	Tütün/Tütün Yerine Geçen Maddelerden Purolar, Sigarillolar Ve Sigaralar	3112	3106	2497
7013	Masa, Mutfak, Tuvalet, Ev Tezyinatı Vb İçin Cam Eşya	1706	2008	2446
8405	Gazojenler, Su İle İşleyen Gaz Jeneratörleri Ve Aksam, Parçaları	0	1765	2400
9403	Diğer Mobilyalar Vb. Aksam, Parçaları	2289	2137	2234
2104	Çorba, Et Suyu Ve Karışım Halindeki Homojenize Gıda Müstahzarları	2116	2311	2206

1905 Ekmek, Pasta, Kek, Bisküvi Vs. İle Boş İlaç Kapsülü Mühür Güllacı Vs.	2361	2225	1686
5407 Sentetik İplik, Monofil, Şeritlerle Dokumalar	1133	1084	1680
7213 Demir/Çelik Filmaşın (Sıcak Haddelenmiş, Rulo Halinde)	5036	2090	1590
5801 Kadife, Pelüş Ve Halkalı (Tırtıl Mensucat)	1325	694	1558
7323 Demir/Çelikten Ev İşlerinde Kullanılan Eşya Ve Aksamı	804	1217	1555
6206 Kadın/Kız Çocuk İçin Gömlek, Bluz, Vs.	1004	856	1420
2102 Mayalar, Cansız Diğer Tek Hücreli Mikroorganizmalar	873	777	1358
TOPLAM	493035	211293	395186

Kaynak: DTM istatistikler

Kuveyt'den yapılan ithalat, 2009 yılında, bir önceki yıla göre % 128 artmış ve 184 milyon dolar olmuştur. 2010 yılında ise % 16 artışla ithalat 214 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İthalatın % 52'sini petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar oluşturmaktadır. Asiklik alkoller, etilen polimerleri ise diğer başlıca ithal edilen ürünlerdir

Türkiye'nin Kuveyt'den İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2008	2009	2010
2905	Asiklik Alkoller Vb. Halojenlenmiş, Sülfolanmış, Nitrolanmış/ Nitrozalanmış Türevi	45529	57356	110484
2902	Siklik Hidrokarbonlar	0	738	42446
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	30400	19616	30976
3902	Propilen Ve Diğer Olefinlerin Polimerleri (İlk Şekillerde)	3294	5734	25891
2909	Eterler, Eter-Alkoller, Eter Fenoller, Fenoller, Peroksitler Vb. Türevleri	1003	2691	2923
2815	Sodyum Hidroksit (Kostik Soda) Potasyum Hidroksit (Kostik Potas)	0	199	852
7202	Ferro Alyajlar	0	0	279
7607	Aluminyumdan Yaprak Ve Şeritler-Kalınlık<0, 2mm	0	95	236
7308	Demir/Çelikten İnşaat Ve Aksamı	0	0	176
8448	Yardımcı Tekstil Makine, Cihazları Ve Aksam-Parçalar	0	0	52
3920	Plastikten Diğer Levha, Yaprak, Pelikül Ve Lamalar	0	0	44
2710	Petrol Yağları Ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	0	96773	24
7204	Demir/Çelik Döküntü Ve Hurdaları, Bunların Külçeleri	0	0	17
9701	Tamamen Elle Yapılmış Tablo/Resim Ve Kolajlar, Vb. Dekoratif Pano	0	0,4	16
6204	Kadın/Kız Çocuk İçin Takım, Takım Elbise, Ceket Vs.		0	16
7216	Demir/Alaşımız Çelikten Profil	0	0	13
8716	Taşıtlar İçin Römorklar, Yarı Römorklar Vb. İle Aksam-Parçaları	41	87	11
6203	Erkek/Erkek Çocuk İçin Takım, Takım Elbise, Ceket Vs.	0	1	96
6403	Ayakkabı; Yüzü Deri, Tabanı Kauçuk, Plastik, Tabii, Suni Vb Kösele	0	0	6
6006	Diğer Örme Mensucat	0	0	5,9
4402	Odun Kömürü	0	0	5,8
6109	Tişört, Fanila, Diğer İç Giyim Eşyası (Örme)	0,8	0	5,6
9821	Zati Eşya	0	0	5
3926	Plastikten Diğer Eşya	0	0	3
7113	Kıymetli Metaller Ve Kaplamalarından Mücevherci Eşyası	7	0	3
9025	Dansimetre, Aerometre Vb. Termometre, Pirometre, Higrometre Vb.	0	0	2,9
8708	Kara Taşıtları İçin Aksam, Parçaları	0,3	2,7	1,9
9031	Diğer Ölçme, Kontrol Alet Ve Cihazları, Profil Projektörleri	0	0	1
8543	Kendine Has Fonksiyonlu Elektrikli Makine Ve Cihazlar	0	0	0,9
6206	Kadın/Kız Çocuk İçin Gömlek, Bluz, Vs.	0	0	0,7
TOPLAM		80638	184219	214513

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması uyarınca kurulan Karma Ekonomik Komite bugüne kadar yedi defa toplanmış olup, V. Dönem KEK toplantısının 20-21 Mart 2002 tarihinde ülkemizde gerçekleştirilmesinden sonra uzun bir süre iki ülke arasında KEK düzenlenememiştir. Ancak, iki ülke arasındaki siyasi yakınlaşmanın da bir neticesi olarak VI. dönem KEK toplantısı 22-24 Ocak 2007 tarihlerinde Kuveyt'te gerçekleştirilmiş, KEK 7. dönem toplantısı aynı yıl içinde 22-23 Kasım 2007 tarihlerinde İstanbul'da yapılmıştır.

Söz konusu VII. KEK toplantısı mutabakat zaptında, "Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması", "Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Sınai İhracatın Geliştirilmesi Alanında Mutabakat Zaptı", "Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım ve İşbirliği Anlaşması" ile "TSE ve KOWSMD Arasında Mutabakat Zaptı" metinleri üzerinde mutabık kalınmış ve tarafların belirleyeceği bir tarihte imzalanmaları kararlaştırılmıştır.

Aynı mutabakat zaptında Türk tarafının sunduğu "Tarım Alanında Protokol" ve "Veterinerlik Anlaşması" metinlerinin en kısa sürede Kuveyt tarafınca değerlendirilip bilgi verileceği tespit edilmiştir.

İki ülke arasındaki ticareti kolaylaştıracak ve olumlu etkileyecek unsurlardan birisi de Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ülkeleri ile ülkemiz arasında imzalanacak olan Serbest Ticaret Anlaşmasıdır.

Türkiye ile KİK arasında Ekonomik İşbirliği Çerçeve Anlaşması 30 Mayıs 2005'te imzalanmıştır. Türkiye ile KİK arasında bir STA imzalanmasına yönelik dört tur müzakere gerçekleştirilmiştir. İlk tur müzakereler 15 Kasım 2005 tarihinde Riyad'da, ikinci tur görüşmeler 13-14 Nisan 2006 tarihinde Ankara'da, üçüncü tur görüşmeler 26-27 Şubat 2008 tarihinde Doha'da, dördüncü tur 22-24 Nisan 2009 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. Anılan müzakerelerin beşinci turunun 28-30 Eylül 2009 tarihlerinde Riyad'da yapılması öngörülmüş ancak, toplantı KİK tarafının talebi üzerine iptal edilmiştir. Akabinde söz konusu toplantının 24-26 Ocak 2010 tarihlerinde yapılması hususunda taraflarca mutabık kalınmış, ancak, tekrar KİK tarafının talebi ile bu toplantı da iptal edilmiş bulunmaktadır.

AB, Kuveyt ve Umman'ın da içerisinde yer aldığı Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ile ikili ilişkilerini 1988 yılında imzalanan ve taraflar arasında serbest ticaret anlaşması çerçevesini vazedilen İşbirliği Anlaşması ile başlatmıştır. Müteakiben, AB ile KİK ülkeleri arasında STA imzalanmasına yönelik ilk müzakereler 1990 yılında başlamış olup, sonraki yıllarda görüşmeler tıkanmıştır. 1999 yılında KİK ülkelerinin kendi aralarında oluşturmaya yönelik yaptıkları Gümrük Birliği açıklamasının ardından AB ile KİK arasındaki STA müzakereleri yeni bir ivme kazanmış ve 2002 yılında görüşmeler tekrar başlamıştır. Ancak 2008 yılının sonunda, KİK AB ile STA müzakerelerini askıya aldığını bildirmiştir. Halihazırda AB ile KİK arasındaki bir sonraki müzakerelerin ne zaman yapılacağı belli değildir.

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

<u>ANLAŞMA ADI</u>	<u>İMZA TARİHİ</u>
Ticaret, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması	22.03.1982
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	27.10.1988
Ticaret Anlaşması	03.12.1997
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	07.10.1997
VII. Dönem KEK Toplantısı Mutabakat Zaptı	23.11.2007

► Pazar ile İlgili Bilgiler

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Kuveyt'in marka ve patent kanunu Ulusal Meclisten Aralık 2000'de geçmiş ve 14 Ocak 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kuveyt DTÖ ve Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Örgütü (WIPO) üyesidir. 1995 yılında TRIPS anlaşmasını imzalamıştır. Patent marka koruması 20 yıldır. Endüstriyel tasarım ve entegre devreler için koruma 10-15 yıl arasındadır. Kanun geçerli olmasına rağmen cezalar düşük ve etkisizdir.

Dağıtım Kanalları

Çoğu yabancı ürünün pazarlaması yerel acente ya da dağıtım kanalıyla yapılmaktadır. Komisyon ile çalışan temsilci ya da acenteler kişisel bağlantıyı korumak için yabancı ortakları ile beraber düzenli olarak müşterilerini ziyaret etmektedir.

Bazı kamu sektörü alıcıları ve potansiyel özel sektör ithalatçıları yerel temsilci ya da dağıtım kanalıyla ya da adresinin açıkça belirtildiği ürün katalogları ve diğer basılı malzemeleri istemektedirler. Yıllık satışlar ve teknik destek toplantıları ile eğitim için temsilci ya da acenteyi yabancı şirketin ülkesine her yıl davet etmenin yararı bulunmaktadır.

Kişisel bağlanımının çok önemli olduğu Kuveyt'te acente ve gerekirse yabancı şirketin mevcut ve yeni müşterilerini düzenli olarak ziyaret etmesinde fayda vardır.

Yerel pazarda rekabetçi olabilmek için Kuveyt'teki temel satış faktörleri; fiyat, kalite, etkili satış sonrası hizmet, ödeme koşulları, indirimler ve iş bağlantılarıdır. Fiyata bağlı talebin yönlendirdiği Kuveyt pazarında taksitli ödeme planları ve indirimler yaygın pazarlama teknikleridir.

Tüketim malları için Kuveyt'in Hala Febrayer (Hoş geldin Şubat)adlı yerel alışveriş festivali mevcuttur. Bu dönemde özel fiyatlar ve promosyon kampanyaları yaygın olup, otel ve diğer eğlence merkezleri müşterilerin ilgisini çekmek için fiyat indirimleri yapmaktadırlar. Bütün indirimler için Sanayi Ticaret Bakanlığı'ndan önceden onay alınması gerekmektedir.

Kuveyt'te her çeşit ürünü doğrudan ithal ederek çeşitli dağıtım kanallarına pazarlayan bir çok aracı firma olduğu gibi, gıda, tekstil gibi genel tüketim ürünlerinin hem ithalatını hem de satışını gerçekleştiren büyük zincir marketler de bulunmaktadır. Bunların arasında Kuveyt Tüketici Kooperatifleri Birliği, Sultan Center mağazaları ve City Center mağazaları en önemli dağıtım kanallarıdır. Tüketici Kooperatifleri Birliği, yarı yarıya devlete ve özel sektöre ait bir yapılanma olup, bütün Kuveyt genelinde 69 büyük süpermarket, 47 kooperatif satış merkezi, 300'ün üzerinde bayisi bulunan, 160'ın üzerinde ürün kategorisinde satış yapan, yıllık 540 milyon KD (1.860 milyar dolar) civarında cirosu bulunan bir dağıtım, pazarlama ve satış kuruluşudur. Kooperatifler Birliği aynı zamanda kamu adına 25 bin farklı ürünün fiyatını sübvans ederek, piyasa fiyatlarını kontrol etmektedir.

Sultan Center mağazaları da Ürdün'de 9, Umman'da 2, Kuveyt'te 15 mağaza ile önemli bir zincir mağazadır. Kuveyt ciroları yaklaşık yıllık 240 milyon dolar civarındadır. City center mağazaları da iki büyük mağazaya sahip olup, yıllık ortalama 200 milyon dolarlık ciroya sahiptir. Bunların haricinde franchising yoluyla büyük alışveriş merkezlerinde tanınmış markaların ürünleri kendi şubeleri vasıtasıyla satılmaktadır.

İhracatın geliştirilmesi amacıyla ithalatçı firma adreslerinin alınması yoluyla yapılan yazışmalar pratikte yeterli sonuç vermemekte, bunun yanında etkili bir pazarlama çalışması yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Öte yandan, "The Sultan Center" gibi büyük süpermarketlerle anlaşma yapılabilmesi ve iyi bir acenta bulunabilmesi kalıcı bir pazar açısından önemlidir.

Kuveytli ithalatçıların belirlemiş oldukları kar marjından fedakarlık etmeye yanaşmadıkları ve kar marjlarını düşürmek yerine, ithalat yaptıkları ülke veya firmaları değiştirmeyi tercih ettikleri hususu fiyat belirlenirken gözönünde bulundurulmalıdır.

Acente ve Distribütörlerin Kullanımı

Kuveyt'e uzun vadeli işbirliği yapmak isteyen firmalarımızın ya da Kuveyt kanunları uyarınca yerine getirilmesi gereken prosedürlerin gerektirdiği durumlarda ya da işin niteliğinin Kuveyt'te bir yapılmayı gerektirdiği durumlarda acentalık sistemi tercih edilmesi faydalı olabilmektedir. Bu durum, özellikle kamu kurumlarına yönelik mal veya hizmet satışı yapmak isteyen firmalarımız için geçerli olabilmektedir.

Kuveyt hukuk sistemi ve iş yasaları yabancıların Kuveyt'te herhangi bir şekilde şube açmalarına imkan sağlamadığından, Kuveyt'te iş yapmak isteyen yabancı firma veya kişiler, Kuveytli bir acenta ismi veya kefilliği altında bu tür faaliyetleri gerçekleştirmektedirler.

Acentalık sistemi, yabancı bir firmanın, Kuveytli bir firma aracılığıyla, bu firmanın yapısı içerisinde yeralmadan faaliyet göstermesi olarak tanımlanmakta olup, 1964 yılında çıkarılan 36 sayılı ve 1980 yılında çıkarılan 68 sayılı yasalar, Kuveyt'te sadece Kuveytliilerin acenta olarak faaliyet göstermesine imkan sağlamaktadır.

Kuveyt acentalık sisteminde acentalıklar "Contracts Agency", "Distributorship" ve "Commision Agency" olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Birinci türde, acentalık alan firma (agent) acentalık veren firmanın (principal) ürün ve hizmetlerinin yapılan anlaşma/kontrat çerçevesinde haklarını üstlenmekte ve onun adına faaliyetleri yürütmektedir. Distribütörlükte ise belirtilen bölgede belirli bir komisyon karşılığında firmanın temsilini üstlenmektedir. Distrübütörlük alan firmanın "sole distributer" olması halinde sistem "contract agency" ile benzerdir. "Commission Agency" ise temsilci firma anlaşmaları kendi adına yapmakta ve temsilciliğini üstlendiği firma anlaşmalarında belirtilmemektedir.

Bir firma üretimini yaptığı farklı ürünler için ayrı acentalar kullanabilmektedir. Ayrıca, firmaların birden fazla firmaya veya kişiye distribütörlük vermeleri mümkündür.

Acentalık sözleşmesinin geçerlilik kazanması için imzalandıktan sonra en çok 2 ay içerisinde Kuveyt Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından tescil edilmesi gerekmektedir. Tescil işlemleri için başvuru sadece Kuveyt vatandaşları tarafından yapılabilmektedir.

Kayıt işlemleri için istenilen dökümanlar (2'şer adet):

- Acentalık veren firmanın ülkesindeki resmi merciler tarafından tasdik edilmiş acentalık anlaşması, (Noter onaylı acentalık anlaşmasının Dışişleri Bakanlığı tasdikli suretinin Kuveyt Büyükelçiliği tarafından onaylanması gerekmektedir.)
- Kuveyt'te yerleşik yeminli tercüme bürosu tarafından yapılmış Arapça çevirisi,
- Acentanın ticari kaydı. Ticaret ve Sanayi Odası sertifikası, Ticaret Sertifikası,
- Acentanın tek bir kişi olması halinde şahsın Kuveyt vatandaşlık belgesi ya da ortaklık anlaşmasının bir kopyası,
- Kuveyt Ticaret ve Sanayi Odası'ndan alınan tescil belgesi,
- Acentalık veren firmanın İsrail ile herhangi bir iş/ilişkisi olmadığına dair belge.

Acentalık anlaşmalarının hükümleri taraflar arasındaki müzakereler ile belirlenmektedir. Acentalık anlaşmasının feshi halinde acentanın tazminat isteme hakkı bulunmaktadır. Bu tür durumlarda anlaşmazlık mahkemeye intikal edebilmektedir.

Acentalık anlaşmalarında, anlaşmanın süresi, kapsamı, acenta ve firmanın üstleneceği yükümlülükler, ücret ve komisyonlar, performans kriterleri, anlaşmanın hangi hallerde sona ereceği konularının belirtilmesi, ortaya çıkabilecek uzlaşmazlıkların çözülmesinde faydalı olabilecek hususlardır.

Kuveyt kanunlarının yabancı firma faaliyetlerini sınırlayıcı yönleri, firmalarımızın acentalık verme konusunda dikkatli olmasını gerektirmektedir. Bu nedenle, bu tür anlaşmalar yapılmadan önce işbirliği yapılacak firmanın iyi araştırılması faydalı olacaktır.

Bu tür bir araştırma yapılırken, firmanın Kuveyt Ticaret ve Sanayi Odası kayıtlarının kontrol edilmesi dışında, firmanın daha önce veya halen çalıştığı diğer firmaların öğrenilmesi, banka hesapları, firmanın piyasadaki imajı, geleceğe yönelik projeleri, vb. konularda bilgi edinilmesi faydalı olabilecektir. Ayrıca, yapılacak işbirliği çerçevesinde firmalarımızın, işbirliği yaptıkları Kuveytli firmanın kefilliği altında Kuveyt'te faaliyet göstermeleri ya da kendileri tarafından belirlenecek kişilerin çalışmasının sağlanması da mümkündür.

Acentalık ve distribütörlük anlaşmalarının iptal edilebilmesi için İngilizce tercümesi www.musavirlikler.gov.tr adresinin ilgili bölümünde yer alan formun acenta tarafından doldurularak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na intikal ettirilmesi gerekmektedir. Anlaşmanın iptali için sadece acentalığı üstlenen firma başvurabilmektedir. Ancak, acentanın bu amaçla müracaat etmemesi halinde Ticaret Mahkemesine dava açılmakta ve alınan karar ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na başvurularak anlaşma iptal edilmektedir.

Herhangi bir anlaşmazlık durumunda Kuveyt mahkemelerinin temel dayanağı taraflar arasındaki sözleşme hükümleridir. Bu itibarla, son derece dikkatli bir sözleşme hazırlanmasında yarar görülmektedir.

Sözleşmenin imzalanmasından ve feshinden önce mutlaka hukukçu tavsiyesine başvurulması, sözleşmede tahkim hükümlerine yer verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Diğer önemli bir husus da sözleşmede acenta firmanın performansını izleme hakkını veren hükümlere yer verilmesidir.

Tüketici Tercihleri

Nüfusun ufak bir kısmının alım gücü yüksek kesimi temsil etmesi nedeniyle Kuveyt pazarı görece küçük bir pazardır. Bu nedenle Kuveytli firmaların bir seferde düşük miktarlarda mal talep etmesi yaygın bir uygulama olup, geniş bir ürün gamında üretim ve satış yapan yapan ihracatçı firmaların Kuveytli ithalatçılardan asgari belirli miktarlarda ve çeşitlerde mal almalarını şart koşmaları direnç görebilmektedir.

Ülkede perakendecilik sektörü oldukça gelişmiş durumdadır. Başkent'in tarihi Mubaraqia Souk Bölgesinde sokak aralarındaki dükkanlar ile büyük alışveriş merkezleri (mollar) perakendeciliğin yerleştiği alanlardır. Perakende sektörüne uzun süredir göçmenler hakim konumdadır. Yakın zamana kadar yabancı perakendeciler sadece Kuveyt vatandaşları ile ortaklık kurarak bir işletme açabilmekteydi. Bu kuralın kısa süre önce değiştirilerek yabancıların % 100 mülkiyet hakkına sahip olmalarının önünün açılmış olmasına rağmen hale sponsorluk bir norm olmaya devam etmektedir.

Kuveyt, alışveriş merkezlerinin en hızlı büyüdüğü pazarlardan birisidir. Artan göçmen sayısı ve yüksek alım gücü perakende tüketimi artırmaktadır. 2008 yılı itibarıyla, pazardaki tüketim harcamaları 38,7 milyar dolar olup, 2013 yılında 53,7 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir. Aynı dönemde, 2008'de 3.3 milyon olan nüfusun 2013 yılında 3,4 milyon kişiye ulaşması, kişi başına GSMH'nin, 2013 yılında 45.608 dolar olması beklenmektedir.

Kentli Nüfus.....toplam nüfusun % 96.6
0-14 yaş arası nüfus..... toplam nüfusun % 23.4
15-64 yaş arası nüfus.....toplam nüfusun % 74.5
65+ yaş üstü nüfus.....toplam nüfusun % 2.1
Erkek nüfus.....toplam nüfusun % 59.7
Kadın nüfus.....toplam nüfusun % 40.3

Toplam nüfusun % 73'ü ekonomik olarak aktif olup; bu grubun % 37,9'u perakende satışların en fazla yapıldığı 20-44 yaş grubunu oluşturmaktadır. 2010 yılında, toplam nüfusun % 74,6'sının ekonomik olarak aktif olması ve bunlar içinde de% 39,4'ün 20-44 yaş arası olması beklenmektedir.

Pazardaki% 96,6 gibi yüksek bir kentleşme oranı da perakende satışları artırmaktadır. 2015 yılında kentli nüfus oranının % 99 olması beklenmektedir.

Kuveyt, en üst pazar bölümüne satış yapmak isteyenler ve lüks ürün satışları için caziptir. Ülkede, 40-49 yaş grubu en üst gelir dilimini oluşturmakta olup; yıllık gelirleri, 2007 yılında 26.613 dolar ile 26.507 dolar arasında değişmektedir.

Tüketim ürünlerinde göz alıcı bir ambalaj tüketicilerin beğenisini kazanmaktadır. Türk mallarına karşı ön yargı bulunmamaktadır. Yüksek gelir grubunda bulunan Kuveyt vatandaşları için marka ürün seçiminde önemli bir kriterdir.

Kuveyt ticari hayatında Kuveyt Sanayi ve Ticaret Odası'nın önemli bir yeri vardır. 1959 yılında kurulmuş olan odanın halihazırda 32.000 civarında aktif üyesi bulunmaktadır.

Reklam ve Promosyon

Kuveyt'te düzenlenen fuarlar iki ayrı grupta değerlendirilebilir. Bunlardan ilki, Kuwait International Fairs isimli firmaya ait fuar alanında düzenlenen ve tamamına yakını katılımcı firmaların doğrudan satış yaptıkları fuarlar, ikincisi ise, bazı önemli otellerin balo veya sergi salonlarında düzenlenen ülke fuarları ya da Kuveytli firmaların kendi ürünleri ya da temsil ettikleri yabancı firmaların ürünlerinin sergilendiği butik fuarlardır.

Kuveyt'te uluslararası nitelikteki fuarların sayısının düşük oluşu, bu fuarlara firmalarımızın tek başına katılmasının çoğunlukla ekonomik olmayışı tanıtım imkanlarını sınırlandırmaktadır.

Bazı ülkeler, ülke fuarları düzenlemektedirler. Bu türdeki fuarlarda sergilenen ürünler ya da katılan firmaların büyük bir bölümü Kuveyt'te faaliyetleri olan firmalardır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda ürünleri etiketlerinde ürün ve marka adları, hayvansal yağların orijini, parti numarası, pay sırasına göre içerik, katkı maddeleri, metrik sistemde net içerik, üretim tarihi, son kullanma tarihi, imalatçı veya paketleyici adı ve adresi, menşe ülke, depolama, hazırlama ve taşıma bilgileri ve eğer uygunsa besin değerleri bulunmalıdır. Tüm et ve tavukçuluk ürünlerinin İslami kurallara uygun olarak kesildiği bilgisinin etikette belirtilmesi gerekmektedir. Etiket bilgileri Arapça olmalıdır. Bununla beraber çok dilli etiketler kabul edilmektedir.

Yiyecek maddeleri içeren şişe, kutu, teneke, vb. ambalajların; yiyecek adını, içerdiği maddeleri, net ve brüt ağırlığı, menşe ülke ile üretim ve son kullanma tarih bilgilerini içerecek şekilde Arapça olarak etiketlenmiş olması gerekmektedir.

Sıvı gıda maddeleri içeren kutu, şişe ve diğer ambalajların üzerinde "net hacmi (lt)" belirten etiketler bulunması gerekmektedir.

Menşe ülkeyi gösteren etiket ithal edilecek tüm mallarda sökülmeyecek şekilde ürüne iliştirilmelidir. Etiketdeki bilgiler nakliye belgelerindeki bilgiler ile uyumlu olmalıdır. Bir ürünü etiketlemek mümkün değilse (örn: meyveler) pakete takılı bir etiket yeterlidir. Eğer ürün içeriği birden fazla ülkede üretilmişse her ülkenin nihai maldaki üretim miktarı belirtilmelidir. Kuveyt'e ithal edilecek kimyasal ürünlerin etiketlerinde ürün adı, kullanım şekli, aktif malzemeler, bileşenlerin yüzdesi, yan etkiler, depolama ve taşıma bilgileri, çevre ve iş sağlığı bilgileri, atık talimatları yer almalıdır.

İlaç etiketlerinde parti numarası, üretim tarihi, son kullanma tarihi, içeriği, depolama bilgileri, kullanım bilgileri, indikasyonlar gibi bilgilerin olması gerekir.

Ticari marka ve ticari numaraların, paketler üzerinde yer alması ve bu bilgilerin manifestoda belirtilen şekliyle yazılmış olması gerekmektedir.

Paketleme listelerinin, yukarıda belirtilen hususların yanısıra aşağıdaki belgeleri içermesi gerekmektedir.

- her bir paketin içeriğini gösteren döküman,
- her bir paketin toplam ve net ağırlığını gösterir döküman,
- her bir paketin içindeki malların değerini gösterir döküman.

İhraç edilen malların her bir paket, balya, kutu vb. menşe ülke bilgilerini açık olarak içermesi gerekmektedir. Bu bilgilerin, kredi mektubu ve diğer ilgili belgelerdekiler ile aynı olması zorunludur. Ambalajlama ve paketlemenin sevkியatın türüne göre ve yükleme boşaltma işlemlerine dayanıklı olacak şekilde yapılması gerekmektedir.

Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

Türkiye-Kuveyt arasında karayolu taşımacılığı 3 Haziran 1970 tarihinde Kuveyt'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Eşya ve Yolcuların Transit Nakliyatına ve İki Ülke Arasındaki Nakliyata Mütedair Anlaşma" hükümleri uyarınca yapılmaktadır.

İki ülke arasında yapılan taşımalar izin belgesi olmadan serbest olarak yapılmaktadır.

İstanbul-Kuveyt City arası inşaat malzemeleri taşıması için 20 tona kadar nakliye komple TIR fiyatı 4 000 \$ - 5 000 \$ arasında değişim göstermektedir.

Ülke bölgenin sorunsuz ülkelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Kuveyt'e yapılan taşımalarda güzergâh Suriye, Ürdün ve Suudi Arabistan olarak gerçekleşmektedir. Taşımacılarımız Kuveyt'te herhangi bir problem ile karşılaşmazken Karayolu Taşımacılığına dair problemler güzergâh ülkelerinden kaynaklanmaktadır.

Kuveyt taşımacılarımızdan geçiş ücreti talep etmemektedir. Gümrük prosedürleri kolaydır. Yaşanan en büyük sıkıntı Suudi Arabistan transit vizesi alınmasında karşılaşılan problemlerdir. Suudi Arabistan transit vizesi için Kuveyt'ten davetiye alınması gerekmekte olup, buna karşılık, Suudi Arabistan'ın söz konusu davetiye'nin aslını talep etmesi nedeniyle 1 haftayı bulan gecikmelerle karşılaşmakta ve taşımacılarımız mağdur edilmektedir. Söz konusu davetiye 20 Dolar'lık bir masrafa karşılık gelmektedir. Sigorta konusunda ise Kuveyt'in kendi sigortası kullanılmakta ve cüzi rakamlar ödenmektedir.

[Karayolu taşımacılığına ilişkin istatistiklere tıklayınız.](#)

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İş görüşmelerine hızlı bir şekilde geçilmemelidir. İş görüşmelerinden önce kişisel konularda sohbet edilmeli, belirli bir zaman geçtikten sonra iş konuşulmaya başlanmalıdır. Araplar sert eleştirilere açık değillerdir. Bir eleştiri yapılacağı zaman dolaylı yollar kullanılması uygun olacaktır. Toplantılar belirlenenden daha geç başlayabilmektedir. Dakiklik konusuna fazla önem verilmez. Ancak, sizin toplantılara zamanında gitmeniz uygun olacaktır. Tüm sözlü anlaşmaların aynı zamanda sözleşmeye dökülmesinde fayda vardır.

İşe başlamadan önce karşılıklı güvenin oluşturulması oldukça önemlidir. İş adamları bir tanıdık vasıtasıyla iş yapmayı tercih etmektedirler. Kişisel temas oldukça önemli olup, hiç tanımadıkları kişilerle e-posta aracılığıyla ticaret yapılması tercih edilmemektedir.

Aile hayatına çok fazla önem verilmekte aile problemleri nedeniyle iş görüşmeleri yarıda kesilebilmekte ya da iptal edilebilmektedir. İş yapabilmek batıya göre biraz daha zor ve yavaş gerçekleşmekte olup, iş görüşmeleri sırasında sabırlı olmak gerekmektedir.

Bu ülkede misafir ağırlamaya çok büyük önem verilmektedir. Yemeğin elle yenmesi Araplar arasında oldukça yaygındır. Sol el ile yemek yenmesi uygun karşılanmamakta olup, ayrıca sol el ile hiçbir koşulda yemeğe uzanılmaması veya bir şey iletilmemesi gerekmektedir.

Ramazan ayı ve dini bayramlarda iş görüşmeleri planlanmaması tavsiye edilmektedir. İslam takviminde ay takvimi kullanılmaktadır. Ay 28 çekmekte ve 12 ay içerisinde 354 gün bulunmaktadır. Bunun neticesinde dini bayramlar her yıl farklı zamanlarda uygulanmaktadır. Randevu talep edilmeden önce bayramların hangi tarihe geldiğine dikkat edilmelidir. İş görüşmeleri için Cuma gününe randevu talep edilmesi hoş karşılanmayacaktır. Cuma günü ibadet ve aile içi toplantılara ayrılmıştır.

Karşılıklı konuşmalarda bir kişinin eşi hakkında soru sorulmamalıdır. Bunun yerine çocukların nasıl olduğu sorulabilir. Kadınlara karşı her türlü fiziksel temastan kaçınılmalıdır. Kadının el sıkışmak için elini uzatması durumunda tokalaşılmalıdır. Erkekler arasında el sıkışması yaygındır. El kalbin üzerine götürülerek de karşı taraf selamlanabilir. En sık rastlanan selamlaşma şekli "Salam alaykum", "Wa alaykum as-salam" şeklindedir. Selamlaşma için bazı temel Arapça sözcüklerin öğrenilmesinde fayda vardır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri 90 güne kadar seyahatlerinde vizeden muaftır. Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

25 Şubat Milli Gün (National Day), 26 Şubat Bağımsızlık günü (Liberation Day), Kurban Bayramı 4 gün, Ramazan Bayramı 3 gün, Mevlid ve Miraç Kandilleri birer gün, Hicri ve Miladi yıl başı birer gün resmi tatildir.

Resmi kurumlar Nisan-Ekim arası 7:00 – 14:00, Kasım – Mart arası 7:30-14:00, Ramazan ayında 10:00- 13:00 saatleri arasında açıktır. Mesai günleri Cumartesi-Perşembe'dir (Cuma-Cumartesi günleri resmi tatildir).

Özel kuruluşlar ve firmalar Cuma günleri hariç olmak üzere 8:30-12:30 ve 16:30-20:00 arası çalışmaktadır. Bankalar Cuma- Cumartesi günleri hariç 8:00-13:00 ve 17:00-19:00 arası çalışmaktadır.

Yerel Saat

Türkiye'de yaz saati uygulaması olduğunda saat farkı bulunmamakta, ülkemizde kış saati uygulaması olduğunda ise Kuveyt bir saat ileride bulunmaktadır.

Yerel Ölçü Birimleri

İngiliz ve metrik sistem

Telefon Kodları

Uluslararası Telefon Kodu : 965

İklim

Ülkenin iklimi, yıl içerisinde farklılıklar göstermektedir. Kış aylarında en düşük hava sıcaklıkları 0 dereceye kadar düşerken, bu dönemde ortalama en yüksek sıcaklık 20 derece civarındadır.

Nisan ayında başlayan ve Kasım ayına kadar süren yaz aylarında iklim özellikleri dönemler itibarıyla farklılık göstermekle beraber, bu dönemde ortalama en yüksek hava sıcaklıkları 60 dereceye kadar yükselebilmektedir. Kuveyt'in iklimi genellikle kuru olmakla beraber, dönemsel olarak yüksek nem gözlenmektedir. Her mevsim sıklıkla yaşanan kum fırtınaları, Kuveyt'te gerçekleşen diğer bir doğa olayıdır.

► Genel Değerlendirme ve Öngörüler

Kuveyt'e ithalat ve ihracata konu mallardan gerekli görülenlerin standardına veya teknik düzenlemesine uygunluğunun veya kalitesinin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesi hususunda Kuveyt ile ticaretimizde herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

Yabancıların, Kuveyt'teki faaliyetlerini Kuveytli acentalar aracılığıyla yürütmelerini gerektiren düzenlemeler firmalarımızın Kuveyt'e olan ilgisinin düşük olmasına neden olmaktadır. Yabancı firmaların, bazı istisnalar dışındaki kamu alımlarına yönelik ihalelere acentaları aracılığıyla katılabilmelerine ilişkin düzenlemeler ise müteahhitlik sektöründen yeterince pay alınamamasının en önemli nedenlerindedir. Kuveyt'in uluslararası ilişkilerindeki gelişmeler çerçevesinde ekonomik faaliyetler ile ilgili düzenlemelerde iyileştirmeler gerçekleştirilmesi muhtemeldir.

Kuveyt'in küçük bir ülke oluşu, siparişlerin boyutlarını ve düzenliliğini olumsuz etkilemekte, maliyetleri artırmakta ve istenilen ekonomik ölçüğe ulaşılmasını güçleştirmektedir.

Kuveytli işadamları ile uzun süredir pazarda bulunan yabancı firmalar arasındaki köklü ve kapsamlı ilişkiler, ülkede yaşayan batılıların genellikle üst düzey karar alıcılar olmaları, yine pek çok projenin batılı firmaların danışmanlığında gerçekleştirilmesi, batılı markalara olan bağlılık pazara yeni girmek isteyen firmaları engelleyici olabilmektedir.

Teminat mektupları ve finansman, firmalarımızın Kuveyt'teki faaliyetlerini sınırlayan diğer bir husustur. Kuveyt bankalarının, bazı bankalarımız tarafından düzenlenen teminat mektuplarını üçüncü ülke bankaları üzerinden temin edilmesi şartıyla kabul etmeleri önemli bir sıkıntıya neden olmaktadır. Firmalarımızın ilgili idareler tarafından yapılan avans ödemelerini projelerin finansmanı için yeterli görmeleri, mobilizasyon, nakit akışı, vb. konuları dikkate almamaları, finansman sıkıntılarının neden olmaktadır. İlk kez iş yapan firmalar için finansman ihtiyacı, diğer firmalarla karşılaştırıldığında daha yüksek olabilmektedir.

Kuveyt'e ihracat gerçekleştirebilmek için belgelerin Kuveyt Konsolosluğu'ndan onaylanması gerekmekte olup, Konsolosluk tarafından belgelerin onaylanması için talep edilen ücret çok yüksektir. Kısa bir süre önce bu ücret %100 artırılarak belge başına 250 TL olarak belirlenmiş olup, ihracat yapılabilmesi için gerekli olan tüm evrakların Konsolosluktan onayının 1000 TL civarında ilave bir masrafa yol açması ihracatçımızın bu ek maliyetten olumsuz yönde etkilenmesine sebep olmaktadır.

Kuveyt'in toplam ithalatı içerisinde önemli yer tutan kamu alımlarına yönelik ihalelere katılabilmek için gereken kayıt/onay işlemlerin tamamlanması gerekmektedir. Kuveytli temsilciler aracılığıyla gerçekleştirilmesi gereken işlemler sonucunda firmaların bir veya daha fazla ürün için ilgili kurum ve kuruluşlarca onaylanmış/kayıtlı tedarikçi hakkını elde etmektedirler. Endüstriyel ürünler sınıfında yer alan ürünlerin ihracatının artırılabilmesi daha fazla firmamızın ürünlerini kayıt ettirmesine bağlıdır.

Kuveyt resmi makamlarından alınan bilgilere göre, inşaat sektörüne önümüzdeki 5 yıllık dönemde 8 milyar doları özel sektör, 3 milyar doları da kamu olmak üzere toplam 11 milyar dolarlık yatırım yapılacaktır. Bu tutarın yap-işlet-devret projelerinin de hayata geçirilebilmesi durumunda 40 milyar doları bulması beklenmektedir.

Müteahhitlik firmalarımızın Kuveyt'e daha kalıcı ve uzun vadeli yaklaşımları ve endüstriyel projeler gerçekleştirebilecek firmaların Kuveyt pazarına girmeleri halinde sektörden alınacak payın artabileceği düşünülmektedir.

2006/07-2010/11 dönemine ait olan 5 yıllık kalkınma planı çerçevesinde Kuveyt'in bölgesel bir ticari merkez haline getirilmesi, iktisadi yapının güçlendirilmesi ve çeşitlendirilmesi, ticari ve iktisadi düzenlemelerin DTÖ taleplerine uyumlu hale getirilmesi, idari birimlerin ticari gelişmeye aktif bir şekilde katkı sağlamasının temini, ticari mevzuatın geliştirilmesi hedefleri benimsenmektedir.

Uluslararası petrol fiyatlarındaki ve Kuveyt'in petrol üretimindeki artışa paralel olarak ülkenin GSYİH'nin 2010 yılında % 4,4 oranında büyümesi beklenmektedir. 2011 yılında ise GSYİH artış oranının % 4,8 olacağı öngörülmektedir.

► Tarım ve Gıda Ürünleri İhraç Potansiyelimiz

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Kanatlı Etleri	0207	Kanatlı Etleri	295	0,4	203	1,6	480	-9	-	-	Brezilya (%89,4) ABD (%10,9)BAE (%2,0) Fransa (%1,2) Mısır (%0,7)	Brezilya (5), ABD (5), BAE(0), Fransa(5), Mısır(0), Türkiye(5)
Şekerli ve Çikolatalı Mamuller	1704, 1806	Şekerli ve Çikolatalı mamuller	75	5,5	643	0,3	-3,5	4	-	-	BAE (%30) İngiltere (%16) İtalya (%15) Türkiye (%8) Hollanda (%5)	GAFTA ülkeleri (% 0), Türkiye ve diğer ülkeler(% 5)
Süt Ürünleri	0406	Peynir	53	11,8	102	0,2	18	-20	-	-	Fransa (%17,4) Türkiye (%17) Mısır (%13,1) Avustralya (%9,9) Yeni Zelanda (%9,8)	GAFTA ülkeleri(% 0), Türkiye ve diğer ülkeler(% 5)
Endüstriyel Bitkiler	2402	Sigara	56	2,4	240	0,3	-22	-4	-	-	Almanya (%46,2) İsviçre (%22,8) Türkiye (%5,5) ABD (%4,7) BAE (%4,5)	BAE %0, Türkiye ve diğer ülkeler %253,4
Bisküvi	1905	Bisküvi, Gofret ve Diğer Ekmekçi Ürünleri	43	1,6	487	0,2	-27	4	-	-	İngiltere (%35) İtalya (%11,6) ABD (%7,7) Belçika (%7,2) Türkiye (%5,7)	GAFTA ülkeleri(% 0), Türkiye ve diğer ülkeler (% 5)
Yaş Meyve Sebze	0805	Narenciye	21,8	0,1	863	0,2	-84	2	-	-	Mısır (% 30,8) G. Afrika (% 27,8) BAE (%24) Ürdün (%4) Türkiye (%3,6)	tüm ülkelere 0 gümrük vergisi uygulanmaktadır.
Bakliyat	071340	Mercimek	4,3	5,6	216	1,3	107	-73	-	-	Türkiye (%89,1) Sri Lanka (%4,6) BAE (%4,2) Kanada (%1,2) Avustralya (%0,5)	BAE %0, Türkiye ve diğer ülkeler %5

Domates Salçası	200290	Domates Salçası	12,7	5,8	144	0,5	-18	-3	-	-	Türkiye (%51,0) Portekiz (%28,1) İtalya (%7,3) Çin (%4,5) ABD (%3,2)	GAFTA ülkeleri(% 0), Türkiye ve diğer ülkeler(% 5)
Makarna	1902	Makarna	6,6	0,1	185	0,1	-30	-13	-	-	İtalya (%36,8) Filipinler (%10,7) Malezya (%9,6) Tayland (%5,3) Brezilya (%4,8)	GAFTA ülkeleri(% 0), Türkiye ve diğer ülkeler(% 5)
Bakliyat	071320	Nohut	3,9	1,3	54,7	0,6	22	-3	-	-	Hindistan (%39,1) Türkiye (%27,5) Meksika (%16,2) BAE (%9,1) Avustralya (%8,1)	BAE %0, Türkiye ve diğer ülkeler %5
Zeytinyağı	1509	Zeytinyağı	2,5	0,2	64	0	-72	18	-	-	İtalya (%40,7) Ürdün (%22,9) Türkiye (%11,5) Mısır (%8,3) Yunanistan (%7,3)	GAFTA ülkeleri (% 0), Türkiye ve diğer ülkeler (% 5)
Sert Kabuklu Meyveler	080222	İşlenmiş Fındık	0,5	0,7	892	0	95	-1	-	-	Sri Lanka (%43,6) Hindistan (%24,8) A.B.D. (%6,8) Türkiye (%6,3) Singapur (%4,1)	Tüm ülkelere %5 gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 0 aylıktır.

Bakliyat

MERCİMEK

Kuveyt'in mercimek ithalatı 2009 yılında 4,3 milyon dolardır. Kuveyt mercimek ithalatının yaklaşık %90'ını ülkemizden gerçekleştirmektedir. Kuveyt'in mercimek ithalatının %80'inden fazlasını kırmızı mercimekler oluşturmakta, yeşil mercimek ithalatı ise sınırlı kalmaktadır. Kuveyt mercimek pazarında bugün için ülkemizi zorlayabilecek önemli bir rakibimiz bulunmamakla beraber dünya pazarlarında en önemli rakibimiz olan ve Kuveyt pazarında şu anda %1 civarında pazar payı bulunan Kanada'nın pazardaki durumunun dikkatle takip edilmesi ve Kuveyt pazarının bu ülkeye kaptırılmaması için gayret sarf edilmesi gerekmektedir. Ancak, yakınlık avantajımız ve fiyatlarımızın da Kanada mercimek fiyatları düzeyinde oluşması nedeniyle Kuveytli ithalatçıların ülkemiz mercimeklerini tercih etmeleri beklenmektedir.

NOHUT

Kuveyt'in 2009 yılında 3,9 milyon dolarlık nohut ithalatı bulunmakta olup, ithalatı bir önceki yıla göre % 3 oranında azalma göstermiştir. 2010 yılında, Kuveyt'e nohut ihracatımız % 21,5 artmıştır. Kuveyt nohut ithalatını başta Hindistan olmak üzere ülkemizden ve Meksika'dan karşılamaktadır. Ülkemiz nohut ihracatında gerek kalite ve gerekse fiyatlar yönüyle bu ülkelerin her ikisi ile de rekabet edebilecek durumdadır. İhracatçılarımızın ilgi göstermesi durumunda Kuveyt pazarına girişte ülkemiz nohutları için önemli bir engel de bulunmamaktadır.

Bisküvi

Kuveyt'in bisküvi, gofret ve diğer ekmekçi ürünleri ithalatı 2009 yılında bir önceki yıla göre % 4 oranında artarak toplam 43 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. İngiltere pazarda en önemli tedarikçidir. Kuveyt'in bisküvi, gofret ve diğer ekmekçi ürünleri ithalatının artma eğiliminde olması, ülkemizin adı geçen ürünler bazında son yıllarda Kuveyt pazarında var olmaya çalışması nedeniyle, Kuveyt'in, bisküvi, gofret ve diğer ekmekçi ürünler pazarının ülkemiz açısından potansiyel olduğuna işaret etmektedir.

Bitkisel Yağlar

KATI VE SIVI YAĞLAR

Kuveyt'in toplam 24 milyon dolarlık margarin ithalatı vardır. Kuveyt'in toplam bitkisel yağ ithalatında Malezya en önemli tedarikçi konumundadır. Bu ülkeden palm yağı ve margarin ithal etmektedir.

Rakiplerimizle karşılaştırıldığında Kuveyt bitkisel yağ pazarının yeterince değerlendirilemediği görülmektedir. Kuveyt'e katı ve sıvı yağ ihracatımızın artırılması ve rakiplerin pazar paylarından alınabilmesi bakımından tüketici tercihlerindeki değişimlerin devamlı izlenmesi ve tanıtıma önem verilmesi gerekmektedir. Dünya ticaretinde son yıllarda, özellikle Müslüman ülkelerle olan ticarete, helal gıda kavramının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu sebeple özellikle ithal ürünler için bu çerçevede gelişen tüketici tercihleri de dikkate alınarak yürütülecek olan pazarlama faaliyetlerinin, Kuveyt'e olan ihracatımızın artırılması bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Endüstriyel Bitkiler

SİĞARA

Kuveyt'in sigara üretimi bulunmadığından tüketimin tamamını ithalatla karşılamaktadır. Kuveyt'in sigara ithalatı 2009 yılında 56 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup, ithalatın hemen hemen tamamı harmanlanmış sigaralardan oluşmaktadır. Kuveyt sigara ithalatının önemli bir kısmını Almanya ve İsviçre'den gerçekleştirmekte olup; ülkemiz ise 2010 yılında Kuveyt'e 2,4 milyon dolarlık sigara ihracatı gerçekleştirmiştir.

Kuveyt sigara pazarında pazar payımızın artırılabilmesi konusunda bu ülkede yabancı markalı sigaraların ithalatına ve dağıtımına izin verilen sınırlı sayıda firma ile yapılacak bire bir görüşmelerin önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Hububat

Kuveyt'in 2008 yılı buğday ithalatı 27 milyon dolar civarındadır. İthalatın %95'inden fazlasını ekmeklik buğdaylar oluşturmakta, makarnalık buğday ithalatı sınırlı kalmaktadır. 2007 ve 2008 yıllarında havalardan kurak geçmesi nedeniyle ülkemizin buğday üretimi oldukça düşük düzeylerde gerçekleşmiş ve bu nedenle ülkemiz de önemli miktarlarda buğday ithalatına yönelmiştir. 2009 yılında ise iklimin buğday üretimi açısından elverişli geçmesi nedeniyle 20 milyon tonun üzerinde üretim beklenmektedir. Bu yıl hasatın beklendiği gibi yüksek olması ve iç talep karşılandıktan sonra talep fazlası ürünün elde kalma durumu söz konusu olması durumunda, ihracatın Kuveyt'e yönlendirilebileceği düşünülebilir. İhrac fiyatlarımızın dünya ortalama fiyatları düzeyinde olması halinde iç piyasadaki talep fazlası buğdayın ihracı için Kuveyt pazarına girişte sorunla karşılaşmayacağı tahmin edilmekte olup, ayrıca ülkemizin diğer buğday üretici ve ihracatçısı ülkelere göre yakınlık avantajı da bulunmaktadır.

Kuveyt'in, 2008 yılında mısır ithalatı bir önceki yıla göre yaklaşık iki kat artış göstererek 40 milyon doların üzerinde gerçekleşmiştir. Kuveyt mısır ithalatının yaklaşık yarısını Arjantin'den karşılamış olup, %30 civarındaki kısmını da Birleşik Arap Emirliklerinden re-eksport edilen buğdaylardan karşılamıştır. Ülkemizde 2009 yılında mısır üretiminin 4,5 milyon ton civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Yurt içi tüketimimizin 3,5 milyon ton civarında olduğu dikkate alınırsa bu yıl mısır üretimimizin tüketimden fazla olduğu ortaya çıkmaktadır. İhraç fiyatlarımızın dünya ortalama fiyatları düzeyinde olması durumunda iç piyasadaki talep fazlası mısırın ihracı için Kuveyt pazarına girişte önemli bir sorunla karşılaşılacağı tahmin edilmektedir.

Kanatlı Etleri

KANATLI ETLERİ

Kuveyt'in kanatlı et ithalatı, 2009 yılında 295 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin, 2010 yılında bu ülkeye ihracatındaki artış % 480 oranında olmuştur. Pazardaki payımızın artırılmasına yönelik destekleyici faaliyetlerin sürdürülmesi, ithalatçılarla bağların güçlendirilmesi, bölgesel fuarlarda ürün tanıtımına ağırlık verilmesi ve ikili ilişkilerin sürekli geliştirilmesinin ihracatın artırılmasında yararlı olacağı düşünülmektedir.

Makarna

Kuveyt'in 2009 yılı makarna ithalatı % 13 oranında azalmış ve 6,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya, yıllar itibarıyla Kuveyt makarna pazarındaki liderliğini korurken, özellikle Filipinler, Tayland ve Brezilya gibi ülkelerin pazar paylarını ciddi bir şekilde artırdığı, buna karşın, dünya makarna ihracatında önemli bir yere sahip olan ülkemizin ise pazar payının düşmekte olduğu görülmüştür. Bu nedenle, ülkemizin Kuveyt makarna pazarındaki payının artırılması amacıyla pazarın fiyat/kalite ve tüketici tercihleri açısından incelenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Domates Salçası

Kuveyt'in domates salçası ithalatının %51'inden fazlasını Türkiye karşılamakta olup, Portekiz ve İtalya birlikte %35'inden fazlasını temin etmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin payı ise % 4,5 gibi düşük bir seviyededir.

Kuveyt ve diğer Körfez İşbirliği Konseyi üyesi ülkeler diğer ülkelerden gıda maddeleri ithalatında %5 gümrük vergisi uygulamakta olup, kendi aralarındaki ticarete ve diğer Arap ülkelerinden yapılan ithalatta 0 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi ile ülkemiz arasında 2005 yılında başlayan serbest ticaret müzakerelerinin olumlu sonuçlanmasından sonra bölgeye olan ihracatımızın daha da artması beklenmektedir.

Sert Kabuklu Meyveler

Özellikle Ramazan ayı boyunca sert kabuklu meyve tüketimi artmakta olup, sert kabuklu meyvelerin önemli bir bölümü kuruyemiş dükkanlarında satışa sunulmaktadır. Yine süpermarketler de sert kabuklu meyveler ile çeşitli satış kampanyaları gerçekleştirmekte olup, bu çerçevede ülkemiz kökenli ürünlerin daha iyi tanıtılması amacıyla yüksek gelir gruplarına yönelik satış yapan hipermarketler ve dükkanlara yönelik tanıtım çalışmalarına ağırlık verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Sert kabuklu meyveler ağırlıklı olarak işlenmiş formda ithal edildiğinden, tüketicilerin damak tadına yönelik olarak geliştirilmiş, kavrulmuş, çeşitli çeşnilerle kaplanmış vb. ürünlerinin bu pazarda başarılı olacağı düşünülmektedir.

Antep fıstığı ithalatının tamamına yakını İran'dan gerçekleştirilmekte olup, özellikle yüksek gelir grubuna sahip tüketicilere yönelik tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Süt Ürünleri

PEYNİR

Kuveyt Gıda Pazarını değerlendirirken bu pazarı tek başına irdelemek yerine tüm Körfez ülkelerini daha doğrusu Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerini bir bütün olarak değerlendirmek daha doğru olur. Körfez ülkelerinde süt ve süt ürünlerine büyük bir talep olup, kişi başına peynir ve diğer süt ürünleri tüketimi halen gelişmiş ülkelerdeki tüketim rakamlarının oldukça gerisinde olduğundan bu ülkeler peynir ve diğer süt ürünleri ihracatımız için büyük potansiyel arz etmektedir.

Kuveyt peynir ithalatının önemli bir kısmını Fransa, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi önemli üretici ve ihracatçı ülkelerden karşılarken, bölgede Suudi Arabistan önemli bir üretici olarak öne çıkmakta ve Körfez İşbirliği Konseyi üyesi ülkeler arasında uygulanan sıfır gümrük vergisi avantajından yararlanmaktadır. Yine 2008 yılında Bahreyn'de süt ürünleri ve toz içecek üretimine başlayan Kraft Foods özellikle Philadelphia krem peyniri ile piyasada söz sahibidir.

Türkiye'den bölgeye beyaz peynir ihracatı sınırlı miktarda olup, ihracatımız daha çok eritme peynir Labne peyniri şeklinde olmaktadır. Sıcak ve nemli iklim nedeniyle Türkiye'den beyaz peynir ve yoğurt

ihracatı cazip olmamaktadır.

Kuveyt ve diğer Körfez İşbirliği Konseyi üyesi ülkeler diğer ülkelerden gıda maddeleri ithalatında %5 gümrük vergisi uygulamakta olup, kendi aralarındaki ticarete ve diğer Arap ülkelerinden yapılan ithalatta 0 gümrük vergisi uygulamaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi ile ülkemiz arasında 2005 yılında başlayan serbest ticaret müzakerelerinin olumlu sonuçlanmasından sonra bölgeye olan ihracatımızın daha da artması beklenmektedir.

YUMURTA

Yumurta ihracatı Kuveyt'e 2009 yılında başlamış olup, sektörün önümüzdeki yıllarda pazar payını artırması beklenilmektedir. Zira Türk kanatlı et sektörünün pazardaki kalite, güvenilirlik bağlamında olumlu imajı yumurta sektörünün pazara girişini de olumlu yönde etkilemiştir. Bundan böyle bu karşılıklı etkileşimin önümüzdeki yıllarda da devam edeceği düşünülmektedir. Her iki sektörün de tanıtım faaliyetlerini birlikte yürütmelerinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Şekerli ve Çikolatalı Mamuller

İhtiyaç duyduğu gıda maddelerinin büyük bir kısmını ithal eden Kuveyt gelişmiş bir gıda sanayisine sahip değildir. Bununla birlikte, ülkedeki gelişmiş sayılabilecek sınırlı sayıda sektörlerden bir tanesi şekerli ve çikolatalı mamuller sektörüdür. Kuveyt çok genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusunun % 60'ı 21 yaşın altındakilerden oluşmaktadır. Ayrıca pazarda çok sayıda yabancı işçi bulunmaktadır. Bu haliyle pazar her kalitede ve fiyatta ürün için cazip bir görünüme sahip bulunmaktadır. Türkiye'nin Kuveyt'e ihracatının son yıllarda bir artış eğiliminde olduğu görülmektedir. İhracatımız, 2010 yılında 5,5 milyon dolara ulaşmıştır. Pazarın bu ürün grubu açısından potansiyelini devam ettirdiği düşünülmektedir.

Yaş Meyve Sebze

NARENCİYE

Kuveyt'in narenciye ithalatı ağırlıklı olarak Mısır'dan gerçekleştirilmektedir. Turuncgiller genellikle paketlenmiş olarak pazara sunulmakta olup, merkezde yer alan meyve sebze pazarı (Souq al Khutara) önemli bir dağıtım birimi olarak faaliyet göstermektedir.

DOMATES

Kuveyt'te ithalatın önemli bir bölümü Ürdün tarafından gerçekleştirilmekte olup, bu bağlamda bu pazarda ülkemiz ürünlerine yönelik fiyat/ kalite/ çeşit bazında bir çalışmanın gerçekleştirilmesi pazara giriş olanaklarının değerlendirilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Yumurta

Yumurta ihracatı Kuveyt'e 2009 yılında başlamış olup, sektörün önümüzdeki yıllarda pazar payını artırması beklenilmektedir. Zira Türk kanatlı et sektörünün pazardaki kalite, güvenilirlik bağlamında olumlu imajı yumurta sektörünün pazara girişini de olumlu yönde etkilemiştir. Bundan böyle bu karşılıklı etkileşimin önümüzdeki yıllarda da devam edeceği düşünülmektedir. Her iki sektörün de tanıtım faaliyetlerini birlikte yürütmelerinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye ve Rakip Ülkeler Uyguladığı Gümrük Oranları
Demir Çelik	7207 7208 7213 7214 7216 7308 7326	Demir Çelik İnşaat Malzemeleri	419	234	8 900	0,3	317	-63	-	-	Türkiye (%33,4) Brezilya (%28,8) Çin (%17,4) Hindistan (%3,1) Rusya (%2,7)	MFN (%5)Kİ ve GAF (%0)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011 4012 4013 6813 8407 8408 8409 8482 8483 8484 8507 8511 8512 8706 8707 8708	Otomotiv Yan Sanayi	418	2	5 739	0,3	-9	-15	-	-	ABD (%26) Japonya (%26)Çin (%7) Almanya (%6) İngiltere (%5)	MFN (%)
Mücevherat	7113	Mücevher	356	0,5	1 529	0,1	75	-4	-	-	BAE (%46,5)İsviçre (%32,9) İngiltere (% 7,4) Hindistan (%4,1) İtalya (% 3,2)	MFN (%5)BA (%0)
Petrol Ürünleri	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	121	1	3 989	0,1	-93	-61	-	-	Yemen(%59,4) Hindistan(%14,5) BAE(%13) Hollanda(%2,6) Tayland(%2,4)	MFN (%5)Kİ ve GAF (%0)
İş ve Maden Makineleri	8431	İş makine yedek parça	195	0,1	454	0,4	18	-11	-	-	ABD (%39), Singapur (%14) Kanada (%11) Fransa (%8) İtalya (%8)	MFN (%)
Mobilya	9403	Diğer mobilya, aksam ve parçaları	127	2	750	0,2	4,7	-33	-	-	İtalya(%26) Çin(%21) ABD(%13)Malezya(%7)Almanya(%7)	MFN (%)
Elektrikli Makineler ve Kablolara	8544	Kablo ve teller	160	15,3	1806	0,2	150	-22	-	-	ABD (%12) İtalya (%10) Çin (%9,3)Türkiye (%8,8) İsviçre (%8)	MFN (%0-%)
Elektrikli Makineler ve	8504	Elektrik transformatörleri,	150	0,2	705	0,2	-69	-22	-	-	Japonya (%26)Avusturya (%15) Çin	MFN (%)

Kablolar		Motor ve jeneratörler									(%14)Almanya (%25) ABD (%22)	
Pompa ve Kompresörler	8414	Pompa ve kompresörler	115	0,5	308	0,2	36	0	-	-	Almanya(%25)ABD(%22) Belçika(%11)İtalya(%8)Fransa(%6)	MFN (%)
Doğal Taşlar	6802	Yontulmaya, inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayağan hariç)	75	4,6	813	0,9	-71	-2	-	-	İtalya(%51) Çin(%19,9) Türkiye(%11,5) Hindistan(%7) Umman(%2,7)	MFN (%5)Kİ ve GAF (%0)
Hazır Giyim	6204	Kadınlar için takım, ceket, elbise vb.	75	3,5	1 855	0,2	35	-1	-	-	İtalya (%33) Hindistan (%14) Fransa (%11) İngiltere (%9) Almanya (%7)	MFN (%)
İnşaat Malzemeleri	3917	Plastikten tüpler, borular, hortumlar, conta, dirsek.vb.	29	1,1	621	0,2	14	-23	-	-	Hollanda (%23) Almanya (%20)İngiltere (%12) İtalya (%11)B.A.E. (%7)	MFN (%0) B.A.E. (%0)
Deri ve Deri Mamulleri	6403	Ayakkabı	33	0,7	195	0,1	-9	-5	-	-	İtalya (%40)Fransa (%8)Brezilya (%7) BAE (%5.6)Çin (%5.6) Türkiye (%3.3)	GAFTA (%0), MFN(%0)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8716	Araç üstü ekipman , romork treyler vb.	20	0,6	180	0,2	-5	-34	-	-	Almanya (%36) Türkiye (%12)ABD (%8)Fransa (%6,4) BAE (%5,3)	MFN (%0) KİK (%0)
Hazır Giyim	6109	Tişörtler	41	1,3	2 759	0,1	30	12	-	-	Çin (%47)İtalya (%14) Hindistan (%9)BAE (%5)İngiltere (%4)	MFN (%5)Kİ ve GAF (%0)
Halı	5702	Dokuma halı	17	13,1	966	0,6	7	5	-	-	Türkiye (%68) Belçika (%14) Hindistan (%8) Çin (%4) İsviçre (%2)	MFN (%)
Halı	5703	Tufte halı	8,5	1,1	140	0,2	-15	-25	-	-	ABD (%18)Çin (%14)Türkiye (%11) Fransa (%10) Tayland (%9)	MFN (%)
Kağıt ve Karton Ürünleri	4804	Kraft kağıt ve kartonlar	6	2,5	15	0,1	250	-30	-	-	Türkiye (%14,2) Çek Cumh. (%13,9)G. Afrika (%13) İsveç (%12)Mısır (%9)	MFN (%5)Kİ ve GAF (%0)

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 12 aylıktır.

Altın Mücevherat

Kuveyt mücevherat ithalatı 2009 yılı itibarıyla 356 milyon dolardır. Kuveyt'in mücevherat ithalatında ilk sırada altın mücevherat'ın da içinde bulunduğu 711319- Diğer kıymetli metal ile kaplı mücevherler bulunmaktadır. Türkiye'nin bu ülkeye yönelik mücevher ihracatı ise 2010 yılında 570 bin dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Kuveyt'e gerçekleştirdiğimiz mücevher ihracatında ilk sırada altın mücevherat bulunmaktadır. Pazardaki önemli tedarikçiler ise; BAE, İsviçre, İngiltere, Hindistan ve İtalya'dır.

Kuveyt pazarında yılda 35 ton altın tüketme kapasitesinin olduğu tahmin edilmektedir. Piyasada satılan altın herhangi bir sahtekarlığa karşı kontrol edilmektedir. Üzerinde bulunan damgaya uygun olmayan ürün satanlar yüksek meblağlar ile cezalandırılmaktadır. Pazarın mücevher ile birlikte 2 milyar dolar büyüklüğe sahip olduğu tahmin edilmektedir. Kuveyt pazarı Körfez Bölgesi'nde Suudi Arabistan, BAE'den sonra en büyük üçüncü Pazar konumundadır. Kuveyt'in diğer bir özelliği ise yeni tasarımların test edildiği bir yer olmasıdır. Genellikle Kuveyt'te tutulan tasarımlar bölgedeki diğer ülkelerde de kabul görmektedir. Altına olan talep özellikle festival, bayram, Anneler Günü gibi özel günlerde artmaktadır. Altın mücevherat'ın yanı sıra son yıllarda pırlantalı ürünlere olan talepte de artış görülmektedir.

Önümüzdeki dönemde Kuveyt'e yeni alışveriş merkezlerinin inşa edilmesinin ve perakende sektöründe beklenen gelişmenin altın mücevherat sektörünü de olumlu etkileyeceği tahmin edilmektedir. Kuveyt'in pazar çeşitlendirmesine gitmek isteyen firmalarımız açısından önemli bir seçenek olacağı, pazara giriş için gerekli koşulların araştırılmasının ve ticaret heyetlerinin düzenlenerek fuarlara katılımının sağlanmasının pazardaki payımızı artırmak açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Ayakkabı

2009 yılında, Kuveyt, 33 milyon tutarında deri ayakkabı ithal etmiş olup; ithalatın % 2'sini Türkiye'den gerçekleştirmiştir. Türkiye'nin 2010 yılı deri ayakkabı ihracatı 195 milyon dolar olup; Kuveyt pazarına gerçekleştirdiğimiz deri ayakkabı ihracatı 711 bin dolardır.

Kuveyt pazarında, deri ayakkabıda pahalı ve markalı ürünlerde İtalya pazara hakim olup; % 40 pazar payına sahiptir. Orta kalite ayakkabılarda Brezilya, ucuz ayakkabılarda Çin en önemli tedarikçidir.

Deri ayakkabıya uygulanan gümrük vergileri Türkiye ve MFN ülkeleri için % 5'dir. GAFTA ve KİK ülkelerinden ithalat gümrük vergisinden muaftır.

Boru ve Bağlantı Parçaları

MUSLUKÇU BORUCU - EŞYASI VE BAĞLANTI PARÇALARI (gtip: 8481)

Kuveyt 2009 yılında 222 milyon dolarlık muslukçu, borucu eşyası ve bağlantı parçaları ithalatı gerçekleştirmiştir. Türkiye'nin dünyaya gerçekleştirdiği toplam ihracat ise 262 milyon dolardır. Türkiye'nin Kuveyt'e ihracatı ise 0,2 milyon dolar olmuştur ve Kuveyt'in bu sektörde ithalat yaptığı ülkeler arasında Türkiye çok düşük bir paya sahiptir. Türkiye'nin Kuveyt'e gerçekleştirdiği ihracatın çok büyük bir kısmını 848180 gtip numaralı diğer muslukçu eşyası ve 848110 gtip numaralı basınç düşürücü valfler oluşturmaktadır. Diğer muslukçu eşyası aynı zamanda Kuveyt'in bu ürün grubu içerisinde dünyadan en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün konumundadır. Kuveyt, KUCAS (Kuwait Conformity Assurance Scheme) isimli uygunluk belgelendirme programı kapsamında söz konusu ürün grubu ithalatına ilişkin bazı teknik düzenleme ve standartlar getirmiştir. Bu ürünler için yapılması planlanan ihracat için bu kriterlere uygunluğun göz önüne alınması gerekmektedir. Kuveyt muslukçu ve borucu eşyası ve bağlantı parçaları ithalatında % 5 gümrük vergisi uygulamaktadır. Bu ürün grubunun alt kodlarında yer alan tüm ürünler için bu oran % 5 olarak uygulanmaktadır. Bununla birlikte Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi ve Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye ülkelerden gerçekleştirilen ithalat gümrük vergisinden muaftır.

DEMİR-ÇELİK VE PLASTİK BORULAR VE BAĞLANTI PARÇALARI (gtip 3917, 7305, 7306)

Kuveyt'in gerçekleştirdiği demir veya çelikten borular ve plastikten borular ile bağlantı parçaları toplam ithalatı 2008 yılında 1,6 milyar dolar olmuştur. Kuveyt'in ithalatını gerçekleştirdiği borular içerisinde en yüksek payı 795 milyon dolar tutarında ithalat ile (gtip:7305 pozisyonundaki demir veya çelikten diğer tüp ve borular borular) oluşturmaktadır. Bunu 501 milyon dolar ithalat ile (gtip: 7306 pozisyonundaki demir çelikten borular) izlemektedir. Plastikten tüpler, borular ithalatı ise 308 milyon dolardır. 2009 yılında ise ithalatı 140 milyon dolara düşmüştür.

Türkiye'nin demir çelik ve plastik borular ve bağlantı parçaları sektöründe, 2008 yılı ihracatı 2,5 milyar dolar, 2009 yılı ihracatı 1,9 milyar dolayındadır. 2008 yılında, Türkiye'nin gerçekleştirdiği toplam ihracat içerisinde en yüksek payı ise 1,5 milyar dolar ihracat ile gtip:7306 pozisyonundaki demir veya çelikten borular oluşturmaktadır. Bu ürünü 647 milyon dolarlık ihracatla plastik borular, 358 milyon dolarlık ihracatla ise demir çelikten diğer tüp ve borular ihracatı izlemektedir. 2009 yılında ise demir çelikten borular ihracatı bir önceki yıla göre % 58, plastikten tüpler, borular ihracatı % 10, demir çelikten diğer tüp ve borular ihracatı % 5 azalmıştır.

Türkiye 2008 yılında Kuveyt'e 9,2 milyon dolar tutarında plastik ve demir çelik boru ihracatı yapmıştır. Türkiye'nin Kuveyt'e bu sektörde gerçekleştirdiği toplam ihracatın % 88'ini demir veya çelikten borular oluşturmaktadır. 2009 yılında ise plastik ve demir çelik boru ihracatı bir önceki yıla göre % 73

azalmıştır. Plastikten tüpler, borular da ihracatta düşüş % 9,4 olurken, demir çelikten diğer tüp ve borularda ihracat gerçekleşmemiştir. Buna karşılık gtip:7306 pozisyonunda yer alan demir çelikten borularda % 107 ihracat artışı yaşanmıştır.

Önümüzdeki yıllarda Kuveyt'te yapılması planlanan otoyol, konut, köprü, liman, doğal gaz ve petrol üretim tesisleri gibi çeşitli alt yapı yatırımlarına 40 milyar dolar'dan fazla bütçe ayrılmış durumdadır.

Kuveyt, halk sağlığının korunması, tüketici güvenliği, ulusal güvenlik, dini ve kamu ahlakı ve çevrenin korunması amacıyla Kuwait Conformity Assurance Scheme (KUCAS) isimli bir uygunluk belgelendirme programı oluşturmuştur. Ürünlerin teknik düzenlemeler ve standartlara uygunluğunun sağlanmasına yönelik kriterlerin içerisinde plastik borular ve bağlantı parçaları için düzenlemeler bulunmaktadır. Kuveyt'e bu sektörde gerçekleştirilmesi planlanan ihracattan önce ürünlerin bu düzenlemelere uygunluğunun kontrol edilmesi gerekmektedir.

Kuveyt demir veya çelikten borular ve plastik borular ile bağlantı parçaları ithalatında ülkemizin de dahil olduğu MFN ülkelerine % 5 gümrük vergisi uygulamaktadır. Bununla birlikte Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi ve Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye ülkelerden gerçekleştirilen ithalat gümrük vergisinden muaftır.

Cam ve Seramik İnşaat Malzemeleri

Kuveyt'in cam mutfak eşyası ithalatı 2008 yılında 16.4 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup; ithalat son beş yılda ortalama yüzde 9 artmıştır. Türkiye'nin, Kuveyt'e cam mutfak eşyası ihracatı ise son beş yılda yüzde 28 artmıştır. İthalatının %10.4 ünü Türkiye'den gerçekleştiren Kuveyt, Çin'den % 30'unu, İtalya'dan %15'ini, Fransa'dan %13'ünü ve Almanya'dan ise %5' ini gerçekleştirmektedir.

Türkiye'nin Kuveyt'e olan cam mutfak eşyası ihracatı 2008 yılında 1,7 milyon dolar, 2009 yılında %17,6'lık artışla 2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir..

Kuveyt, Türkiye'den ve diğer rakip ülkelerden mutfak cam eşyası ithalatında %5 gümrük vergisi uygulamaktadır. Ancak, KİK (Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği: Bahreyn, BAE, Katar, Kuveyt, S.Arabistan, Umman) ile GAFTA (Suudi Arabistan, Kuveyt, BAE, Bahreyn, Katar, Umman, Yemen, Suriye, Mısır, Libya, Lübnan, Irak, Sudan, Tunus, Fas) üye ülkelerinden ithalat gümrük vergisinden muaftır.

Son dört yıllık nüfus artışı ortalama %3.4 olan Kuveyt, dünyanın en zengin ülkelerinden bir tanesidir. Kuveyt'in tüketici harcamaları artarak devam etmektedir. Son yıllarda genellikle GSMH artış oranında artan tüketici harcamalarının önümüzdeki yıllarda GSMH artış oranının üzerinde bir seyir izleyeceği beklenmektedir. Göçmenlerin Kuveyt'e olan ilgisi ve sürekli artan göçmen nüfusunun da etkisiyle cam mutfak eşyası talebinin artacağı öngörülmektedir.

Demir Çelik

DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT MALZEMELERİ (gtip: 7207, 7208, 7213, 7214, 7216, 7308, 7326)

2009 yılında, demir çelikten inşaat malzemelerinde Kuveyt'in toplam ithalatı 419 milyon dolar olup; Türkiye'den ithalatı 56 milyon dolardır. düzeyindedir. 2010 yılında ise Türkiye'nin Kuveyt'e demir çelikten inşaat malzemeleri ihracatı bir önceki yıla göre % 317 artmış ve 233,7 milyon dolar olmuştur. Türkiye, Kuveyt pazarında en büyük tedarikçikonumundadır. Brezilya ve Çin ise diğer önemli tedarikçi ülkelerdir.

Kuveyt'e 7207 gtip kod çerçevesindeki demir-çelikten yarı mamul ihracatımız en büyük ihracat kaleminizi oluşturmaktadır. Toplam dünya ihracatımız 2 milyar dolara yakın olduğu üründe; Kuveyt'in ihracatımızdaki payı %11 dolayındadır.

7214 gtip kod çerçevesindeki demir-çelik çubuklar Kuveyt'e demir-çelik inşaat malzemeleri ihracatımızdaki diğer önemli üründür. Dünya pazarında çok güçlü olduğumuz bu üründe toplam dünya ihracatımız 3,4 milyar dolar civarındadır.

İlgili ürünlerin hepsinde gümrük oranı Türkiye'nin de içinde yer aldığı MFN ülkeleri için %5'tir. KİK ve GAFTA ülkelerine gümrük vergisi uygulanmamaktadır.

Doğal Taşlar

İŞLENMİŞ DOĞAL TAŞLAR- MERMER, TRAVERTEN VE SU MERMERİ (İŞLENMİŞ/YONTULMAMIŞ) (gtip:6802)

Kuveyt, 2009 yılında 75 milyon dolarlık işlenmiş doğal taş ithalatı yapmıştır. Kuveyt'in dünya ithalatındaki payı %0,71'dir. Kuveyt'e ihrac ettiğimiz ürünler arasında 680291 GTIP numarasında yer alan işlenmiş-yontulmamış mermer traverten ve su mermeri ilk sırada yer almaktadır. Kuveyt'in işlenmiş doğal taş ithalatı yaptığı ülkeler; İtalya, Çin, Türkiye, Hindistan ve Umman olmuştur. Türkiye, Kuveyt'in ithalatında %11,5'lik pay ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Mermerin başlıca kullanım alanı inşaat sektörüdür. Bu nedenle Kuveyt inşaat sektörünün gelişimi, mermer alımında kilit rol oynamaktadır. İnşaat sektörü, Kuveyt GSYH' da %1,7'lik çok küçük bir değere sahiptir. Kuveyt gayrimenkul sektörü konut, yatırım ve ticari binalar olarak üç alt başlıkta incelenebilir. Kuveyt hükümetinin her vatandaşına bir ev verme politikasının bir yansıması olarak en popüler olan

grup konut alt sektörüdür. Yatırım alt sektöründe özel sektör tarafından kiralama amaçlı inşa edilen villalar ile binalar, ticari binalar alt sektöründe ise iş merkezleri ve ofis inşaatları bulunmaktadır. Kuveyt'te gayrimenkul inşa edilebilecek arsaların %98'i şahısların %2'si de şirketlerin elinde bulunmaktadır.

Kuveyt Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yapılan açıklamaya göre Söz konusu çalışma kapsamında yapılması planlanan projeler;

- Şeyh Jaber Al Ahmad Al Sabah Köprüsü:
- Kuveyt Eğitim Bakanlığı inşaat projesi
- Kuveyt Finans House Bahreyn projeleri: Bahreyn'de havaalanı genişletme, 30 bin rezidans, büyük bir alışveriş merkezi, büyük bir 5 yıldızlı otel ve lojistik merkezi projesi
- Kuveyt otoyol projesi
- Kuveyt elektrik altyapı projesi
- Shadadiyah Üniversite Şehri: Yeni binalar ve kompleks yapımı
- Kuveyt Ulusal Meclisi: Üç yeni bina yapımı
- Kuveyt Uluslararası Havalimanı olarak sıralanmıştır.

Ülkede devam eden yatırımlar ve alt yapı projeleri, inşaat sektörünün krizin etkisinden kurtularak büyümeye başlaması Kuveyt'in inşaat malzemelerine olan talebini artıracaktır. Bu gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Kuveyt'in ülkemiz işlenmiş mermer üreticileri için potansiyel arz ettiği düşünülmektedir.

Elektrikli Makineler ve Kablolar

KABLO VE TELLER (gtip: 8544)

Kuveyt 2009 yılında 160 milyon dolarla yakın kablo ve tel ithalatı gerçekleştirmiştir. Dünya genelinde önemli kablo tedarikçisi ülkelerden biri olan Türkiye ise 2006 yılından bu yana Kuveyt'e gerçekleştirdiği kablo ihracatını yaklaşık iki katına çıkarmıştır.

2008 yılında 15,2 milyon dolarlık ihracatla, Türkiye Kuveyt kablo pazarında %9 payla 4. sırada yer almıştır. Türkiye'nin Kuveyt'e yaptığı kablo ihracatı, 2009 yılında 6,1 milyon dolar, 2010 yılında ise 15,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dünya petrol rezervlerinin yaklaşık %10'una sahip olan 4. büyük OPEC ülkesi Kuveyt elde ettiği petrol gelirleri ile modern liman, demiryolu ve metro yapım projeleri yürütmektedir. Bu altyapı projelerinin yanı sıra Kuveyt için önemli bir sektör olan inşaat sektöründeki gelişmelerle artan malzeme talebi ve telekomünikasyon ve bilgi teknolojileri alanlarındaki gelişmeler kablo talebi için önemli bir potansiyel teşkil etmektedir.

Kuveyt halk sağlığının korunması, tüketici güvenliği, ulusal güvenlik, dini ve kamu ahlakı ve çevrenin korunması amacıyla Kuwait Conformity Assurance Scheme (KUCAS) isimli bir uygunluk belgelendirme programı oluşturulmuştur. 35 mm²'e ve 1000V.'a kadar olan PVC, XLPE kauçuk ve silikon kaplı elektrik güç teli ve kabloları, uzatma kabloları ve bobin telleri gibi bazı kablo ürünleri bu program kapsamında düzenlenen ürün listesinde yer almaktadır.İhracatçıların Kuveyt'e yapacakları kablo ihracatı öncesinde, ürünlerinin bu program çerçevesinde teknik düzenleme ve standartlara uygun olup olmadığını kontrol etmelerinde fayda vardır.

Kuveyt kablo ithalatı sırasında ülkemizin de içinde bulunduğu MFN ülkelerine % 0 ile % 5 arasında değişen gümrük vergisi oranları uygulamaktadır.

ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ (gtip: 8504)

Kuveyt'in hem kişi başı, hem de genel elektrik tüketimi son 30 yıllık dönemde çok hızlı bir artış göstermiş olup, elektrik fiyatlarının devlet tarafından sübvansede edilmesi ile ekonomideki ve nüfustaki büyüme nedeniyle gelecek on yıl içerisinde de bu eğilimin artarak devam edeceği beklenmektedir. Kuveytli kişi başına ortalama yıllık 13 bin kW/s elektrik tüketmektedirler.

Kuveyt'te 9200 Megawatt (MW) kapasiteli beş adet elektrik santrali mevcuttur. Bu santrallerin tamamı petrole dayalıdır. Talebin 7500 MW olması nedeniyle, Al Zour bölgesinde yatırım bedeli 2 milyar dolar tutarında 2500 MW kapasiteli yeni bir santralin devreye sokulması planlanmaktadır. Buna ilave olarak gazla çalışacak 1000 MW kapasiteli iki adet çevrim santrali de kurulması düşünülmektedir. Ülke yönetimi elektrik üretimi, su artımı ve petro-kimya tesislerinde doğalgaz kullanımını artırarak, mevcut durumda bu tesislerde kullanılan petrolün günlük 100 bin varillik kısmını ihracata kaydırmayı planlamaktadır

8504 GTİP'li "elektrik transformatörleri ve statik konvertörler" ürün grubunda yer alan başlıca ürünler şunlardır: Sıvı dielektrik transformatörleri; diğer transformatörler; statik konvertörler; diğer indüktörler; deşarj tüpleri ve ampuller için balastlar; transformatörlerin, statik konvertörlerin ve indüktörlerin aksam ve parçaları.

Kuveyt'in 8504 GTİP'li elektrik transformatörleri ürün grubunda ithalatı 2009'de bir önceki yıla göre %22 oranında artarak 150 milyon dolar olmuştur. İthalatta ilk beş ülke: Japonya, Avusturya, Çin, Almanya ve ABD olarak sıralanmaktadır: 8502 ürün grubu içinde önem arz eden ürünler şunlardır:

8504 ürün grubunda Türkiye'nin Kuveyt'e ihracatı 2009 yılında % 14 oranında artarak 820 bin dolar olmuştur. 2010 yılında ise bu sektörde ihracatımız % 69 azalarak 252 bin dolara düşmüştür.

Kuveyt (MFN) ilkesi kapsamında 8504 GTİP'li elektrik transformatörleri ve statik konvertörler ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere genel olarak %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği (GCC-FTA) ve Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı Anlaşması

(GAFTA) kapsamındaki Arap ülkelerinden ithalatta gümrük oranı %0'dır.

Kuveyt halk sağlığının korunması, tüketici güvenliği, ulusal güvenlik, dini ve kamu ahlakı ve çevrenin korunması amacıyla "Kuwait Conformity Assurance Scheme" (KUCAS) isimli bir uygunluk belgelendirme programı oluşturmuştur. 8504.10, 8504.31 ve 8504.40 GTİP'li ürünlerin ithalatında, gümrükten çekme ve pazara girişin gerçekleşebilmesi için KUCAS'la uyumlu olduğuna dair belgelendirme gerekmektedir. Tek seferlik ithalatlar için "teknik muayene raporu" (TIR), tekrarlanan ithalatlar için "teknik değerlendirme raporu" (TER) istenmektedir.

Halı

HALI (gtip: 57)

Kuveyt'te makine halısı imalatı yapan sadece bir firma bulunmaktadır. Dolayısıyla ülkenin halı talebinin neredeyse tamamı ithalatla karşılanmaktadır.

Kuveyt yılda yaklaşık 55 milyon dolarlık halı ithal etmektedir. 2009 yılında ithalatı % 50 azalmış ve 25,5 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. Türkiye bunun 12-13 milyon dolarlık kısmını karşılamaktadır. Türkiye'nin Kuveyt'e ihraç ettiği halıların çok büyük bir kısmını dokuma halılar oluşturmaktadır. Türkiye'nin Kuveyt'e halı ihracatı düzenli ancak küçük miktarda artış göstermektedir.

Ülkenin halı talebi büyük ölçüde inşaat sektöründen etkilenmektedir. Son yıllarda, özellikle konut ve ofis ihtiyacını karşılamaya yönelik inşaat projelerinin artması halı ve diğer yer döşemesi ürünlerine olan talebi de artırmaktadır.

Hazır Giyim

HAZIR GİYİM (gtip: 61, 62)

Kuveyt'te tekstil ve hazır giyime dayalı bir sanayi bulunmadığından, hazır giyim ihtiyacının tamamına yakını ithalatla karşılanmaktadır. Düzenli olarak artış gösteren hazır giyim ithalatı 2009 yılında yaklaşık 186 milyon dolar civarında gerçekleşmiş olup; toplam ithalatın 75 milyon dolarlık kısmını bayan giyim oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda, Türkiye'nin Kuveyt'e bayan takım, ceket ve elbise ihracatı 2009 yılında 2,6 milyon dolar, 2010 yılında 3,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Kuveytli kadınlar toplum içerisinde "abaya" denilen ve tüm vücudu örten; tercihe göre peçeli veya peçesiz siyah bir çarşaf giymektedir. Erkekler ise "dişdaş" denilen boyundan ayağa kadar uzanan, uzun kollu, genellikle beyaz olmakla birlikte farklı renklerde de olabilen bir elbise giymektedir.

3,4 milyon olan ülke nüfusunun 2,4 milyonunu yabancılar oluşturmaktadır. Yabancılar kendi geleneksel kıyafetlerini serbestçe giyebilmektedir. Sadece kadınlardan omuzlar ve dizler kapalı olacak şekilde; erkeklerden, kolları açık olabilmekle birlikte, dizleri kapalı olacak biçimde giyinmeleri beklenmektedir.

İnşaat Malzemeleri

ÇİMENTO (gtip: 2523)

2009 yılında Kuveyt, 72 milyon dolarlık çimento ithalatı yapmıştır. Türkiye'nin Kuveyt'e çimento ihracatı 2008 yılında 6 bin dolar olmuştur. İhracat bir önceki yıla göre %26 artış gösterirken; 252330 GTİP numarasında yer alan ürün ilk sırada yer almıştır. 2009 yılında ise Türkiye'nin Kuveyt'e çimento ihracatı büyük bir artış göstermiş ve 80 bin dolar olmuştur. Kuveyt'in önemli miktarda çimento ithalatı yaptığı ülkeler; Çin, Pakistan, Japonya, Tayland ve BAÉ olmuştur.

Türkiye'nin dünya çimento ihracatındaki yeri ve Kuveyt'in çimento ihtiyacını ithalat yoluyla karşılamaya devam etmesi, Türk firmaları için potansiyel arz etmeye devam edecektir.

İş ve Maden Makineleri

İŞ MAKİNELERİNİN AKSAM VE PARÇALARI (gtip: 8431)

Kuveyt, 2009 yılında ise 195 milyon dolar değerinde iş makinesi aksam ve parçası ithal etmiştir. Türkiye Kuveyt pazarına 2009 yılında 106 bin dolar, 2010 yılında ise 126 bin dolar değerinde iş makinesi aksam ve parçası ihraç etmiştir. Kuveyt'in Türkiye'ye ve rakip ülkelere uyguladığı gümrük tarife oranı %5'tir.

HADDEHANE MAKİNELERİ VE SİLİNDİRLERİ (gtip: 8455)

GTİP 8455 kapsamında haddehane tesislerinde kullanılan sıcak hadde makineleri, soğuk hadde makineleri, kombine halde sıcak-soğuk hadde makineleri, boru imaline mahsus hadde makineleri, hadde silindirleri ve hadde makinelerine ait aksam ve parçalar yer almaktadır.

Kuveyt 2009 yılında 20,6 milyon dolar değerinde 8455 GTİP'li haddehane makineleri ve silindirleri ithalatı yapmıştır. İthalat 2008 yılına göre % 399 artmıştır. Kuveyt'in hadde makineleri ve silindirleri ithalatında başlıca ülkeler, sırasıyla: Türkiye, Çin, İtalya, Tayland ve Tayvan'dır.

Türkiye'nin 2009 yılında İKİ KÖRFEZ ÜLKESİ MAKİNELERİ VE SİLİNDİRLERİ İTHALATI 2009 yılında göre 2010 oranında azalarak yaklaşık 20 bin dolar seviyesine gerilemiştir. İhracatımızdaki bu dalgalı seyrin Kuveyt'in çelik üreticisi UNISTEEL firmasının inşaat demiri üretmek üzere başlattığı yeni fabrika yatırımıyla ve mevcut fabrikasının bakımında ihtiyaç duyulan aksam-parça ve silindirlerle ilişkili olduğu tahmin edilmektedir.

Kuveyt'in tek demir-çelik çubuk üreticisi olan United Steel Industrial Co. (UNISTEEL) 1996 yılında Alman ASOTEC firmasıyla Kuveytli yatırımcıların bir ortak girişimi olarak kurulmuştur. Firma Kuveyt'teki tek büyük üreticidir. Tesisin 5-40 mm çaplı inşaat demirinde (reinforced steel bar) üretim kapasitesi yıllık 500 bin ton, sipariş üzerine ürettiği diğer ürünlerle birlikte toplam kapasitesi 800 bin tondur. Firma 2007 yılı sonlarında, yıllık 1 milyon ton kapasiteli yeni bir tesis kurulması için İtalyanlarla anlaşmaya varmıştır. Hem ürün çeşitlenmesi hem de kapasite artırımı amacıyla başlatılan bu yatırımı 28 ayda tamamlanması planlanmaktadır. Bu yatırım hem iç talebin yerel üretimle karşılanması, hem de komşu ve çevre ülkelerle ihracat hedefiyle başlatılmıştır. Türkiye'den yapılan makine-silindir-aksam ithalatının da bu yatırımdan kaynaklanan talebe göre artış-azalış gösterdiği düşünülmektedir.

Kuveyt (MFN) ilkesi kapsamında 8455 GTİP'li haddehane makineleri ve silindirleri ithalatında Türkiye'ye ve diğer ülkelere %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği (GCC-FTA) ve Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı Anlaşması (GAFTA) kapsamındaki Arap ülkelerinden ithalatta gümrük oranı %0'dır.

Kağıt ve Karton Ürünleri

KAĞIT ÜRÜNLERİ (gtip: 4818, 4804)

Tuvalet kağıtları, kağıt havlu, mendil, kumaş ve masa örtüsü gibi hijyenik kağıt ürünleri ile kraft kağıt/karton ürünlerinde, 2010 yılında Türkiye'den Kuveyt'e yapılan toplam kağıt ürünleri ihracatı 3 milyon doları aşmıştır. Bu ihracatın % 83'nü kraft kağıt/karton ürünleri oluşturmaktadır.

2009 yılında Kuveyt, 6 milyon doları kraft kağıt/karton ürünler ve 15 milyon doları hijyenik kağıt ürünlerine ait olmak üzere toplam 21 milyon dolar kağıt ürünleri ithal etmiştir. Hijyenik havlu, tampon ve bebek bezleri Kuveyt toplam hijyenik kağıt ürünleri ithalatı içerisinde birinci sırada yer almaktadır. Kraft kağıt/karton ürünleri içerisinde Kuveyt'in en çok ithal ettiği ürün ise beyazlatılmamış kraft torba kağıdıdır. Beyazlatılmamış kraft torba kağıdı özellikle çimento torba kağıdı olarak kullanılmaktadır. Yapı ve inşaat sektörünün Kuveyt ekonomisindeki büyüklüğü ve 25'e yakın büyük inşaat firmasının varlığı göz önüne alındığında yapı malzemelerine ve bu alanda kullanılan diğer ürünlere olan talep potansiyeli çimento torba kağıdına olan talep artışını da beraberinde getirmektedir.

Kuveyt halk sağlığının korunması, tüketici güvenliği, ulusal güvenlik, dini ve kamu ahlakı ve çevrenin korunması amacıyla Kuwait Conformity Assurance Scheme (KUCAS) isimli bir uygunluk belgelendirme programı oluşturulmuştur. Bu program kapsamında yer alan ürünlerden biri de kağıttan yüz temizleme mendilleri, silme ve kurutma havlularıdır. İhracatçıların Kuveyt'e yapacakları temizlik kağıtları ihracatı öncesinde, ürünlerinin bu program çerçevesinde teknik düzenleme ve standartlara uygunluğunu kontrol etmelerinde fayda vardır.

Kuveyt, ülkemizin de dahil olduğu MFN ülkelerinden kağıt ürünleri ithalatında %5 gümrük vergisi uygulamaktadır. Kuveyt kağıt ürünleri pazarında, önemli bir rakip ülke olarak karşımıza çıkan Mısır ve BAÉ'den ithalat gümrük vergisinden muaftır.

Mobilya

Kuveyt'in 9403 gtip nolu diğer mobilyalar kalemi için yaptığı ithalat, 2009 yılında 127 milyon dolar seviyesinde gerçekleşirken en önemli üç tedarikçinin İtalya, Çin ve ABD olduğu görülmektedir. Bu üç ülke pazarın yarısından fazlasına hakimdir. Türkiye ise %1,2 pay ile pazardaki ülkeler arasında onbeşinci sırada yer almaktadır. 9403 gtip nolu diğer mobilyalar grubunda, Kuveyt'e ihracatımız, 2009 yılında 2 milyon dolar, 2010 yılında 2,2 milyon dolarcivarında gerçekleşmiştir.

Ülkemiz mobilya ürünleri Kuveyt pazarına girerken %5 oranında gümrük vergisine tabidir. Bununla birlikte Kuveyt'in, Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi ve Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye ülkelerden gerçekleştirdiği ithalatı gümrük vergisinden muaftır.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi

OTOMOTİV YAN SANAYİ (Yan sanayi gtip: 4011, 4012, 4013, 40169930, 40169952, 681310, 7007, 700910, 8407, 8408, 8409, 841330, 841581, 841582, 841583, 842123, 842131, 8482, 8483, 8484, 8507, 8511, 8512, 8706, 8707, 8708, 940120)

Kuveyt kişi başına düşen yüksek milli geliri ve lüks araçlara olan talebi ile oto sektöründe güçlü karakteristik özelliklere sahip bir ülkedir.

Kuveyt'de herhangi bir otomotiv üretim tesisi bulunmamaktadır. Pazardaki talep distribütörlerin gerçekleştirdiği ithalat ile karşılanmaktadır. Otomotiv ana sanayi konusunda, pazarın en büyük tedarikçisi, Japonya'dır. ABD ve Avrupa ise ikinci ve üçüncü en büyük tedarikçilerdir. Japonya kökenli otomotiv markaları, Kuveyt otomotiv pazarında sahip oldukları toplam %58'lik pay ile lider konumda bulunmaktadır. ABD menşeli markaların Kuveyt otomotiv pazarından almış oldukları pay %18,81, Avrupa menşeli markaların payının %7,55, Güney Kore'li markaların payının ise %6,18 olduğu tahmin edilmektedir.

Kuveyt’de gelecek beş yıl içinde iç pazarda araç satışlarının % 4, oto ithalatının % 23 oranında artacağı ve 2013 yılında Kuveyt’de araç satışının 127 235 adet olacağı tahmin edilmektedir.

Kuveyt otomotiv pazarında en fazla satışı gerçekleşen Aston Martin Lagonda, BMW SUV X5M veX6M model and Jaguar’ın yeni versiyonu XK veXF, veXJ gibi lüks araçlardır.

Kuveyt’in dünyadan oto yan sanayi ithalatı 2009 yılında bir önceki yıla göre % 15 azalarak 418 milyon dolar olmuştur. İthalatında başlıca ülkeler ABD, Japonya, Çin, Almanya ve İngiltere’dir. Kuveyt’in ithalatında en önemli ürünler, dış lastikler, kara taşıtlarının diğer aksam ve parçaları, karoseri ve montaj aksamı, tamponlar, frenler, radyatörler ve amortisörlerdir.

Türkiye’den Kuveyt’e oto yan sanayi ihracatı, 2009 yılında 2,2 milyon dolar, 2010 yılında 2 milyon dolar olmuştur. En fazla ihracı gerçekleşen ürünler kara taşıtlarının aksam ve parçaları, debriyajlar, karoseri ve montaj aksamı ve tamponlardır.

Kuveyt otomotiv yan sanayinde dışa bağımlı net ithalatçı olduğundan gelecekte de Türk oto yan sanayi firmaları için fırsatların olabileceği düşünülmektedir.

Petrol Ürünleri

Petrol yağları, AB nomenklatürü esas alınarak GTİP numarasına göre 271019 ve 3403 numaraları altında sıralanmıştır. Bu bölümde Türkiye’nin ihracatının fazla olduğu 271019 grubu dikkate alınmıştır.

Petrol yağları, sanayi faaliyetlerin vazgeçilmez elemanıdır. Ülkemizdeki tek petrol yağ rafinerisi Tüpraş Aliğa Rafinerisi olup; yıllık 300 tonluk madeni yağ üretim kapasitesine sahiptir. 2008 yılında yaşanan kriz madeni yağ sektörünü de etkilemiş ve bu sektör petrol ürünleri arasında tüketiminin en fazla azaldığı alan olmuştur. 271019 GTİP numarasında yer alan madeni yağlar özellikle otomotiv ve makine sektörleri için hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle küresel krize bağlı daralma yağ sektörünü de doğrudan etkilemiştir.

Kuveyt dünyanın dördüncü büyük petrol ülkesidir. Kuveyt’in toplam rezervi 104 milyar varil civarındadır. Kuveyt’te Al Ahmadi, Shaiba ve Mina Abdullah olmak üzere toplam 3 adet petrol rafinerisi bulunmaktadır. Bu rafinerilerin toplam üretim kapasitesi 890 bin varil/gün civarındadır. Proje çalışmaları devam eden Al Zour bölgesinde inşa edilmesi planlanan 4. rafinerinin 630 bin varil/gün kapasiteli olması planlanmaktadır. Projenin tamamlanması ile 190 bin varil/gün kapasiteli Shuaiba rafinerisinin faaliyetlerine son verilmesi ve toplam üretim kapasitesinin 1,33 milyon varil/gün’e yükselmesi öngörülmektedir

Kuveyt’te petrol ve petrokimya sektörünün geliştirilmesi amacıyla 2020 yılına kadar yapılması planlanan yatırım tutarı 55 milyar \$ olarak açıklanmaktadır. Yapılacak yatırımlar oluşturmaktadır. Bu projeler arasında yer alan "Project Kuwait" ile Kuveyt Petrol Sahalarının geliştirilmesi projesi ve Kuveyt’in petrol üretiminin günlük 4 milyon varile çıkarılması hedeflenmektedir.

Kamuya ait olan Kuveyt Petrol Şirketi (KPC), petrol konusunda faaliyet gösteren ana şirkettir. KPC üç tanesi petrol arama ve üretimi ile ilgili olan toplam sekiz şirketi kontrol etmektedir.

Kuveyt, 2009 yılında 121 milyon dolarlık petrol yağları ithalatı gerçekleştirmiştir. Türkiye’nin Kuveyt’e petrol yağları ihracatı, 2009 yılında 16 milyon dolar, 2010 yılında % 93 azalışla 1 milyon dolar olmuştur. İhracatta öne çıkan ürün grubu 271019 GTİP numarasına sahip madeni yağlar ve müstahzarları olmuştur. Kuveyt’in ithalat yaptığı ülkeler; Yemen, Hindistan, BAE, Hollanda ve Tayland’dır. Kuveyt’in petrol yağları ithalatındaki düzenli artış, petrol ürünleri konusundaki artan faaliyetleri ve Türkiye’nin petrol yağları konusundaki potansiyeli düşünüldüğünde Kuveyt’in Türk firmaları için potansiyel arz ettiği düşünülmektedir.

Pompa ve Kompresörler

POMPA KOMPRESÖRLER (gtip: 8414)

Kuveyt 2009 yılında 115 milyon dolar değerinde hava pompası / kompresör / fan / aspiratör ithalatı gerçekleştirmiştir. Türkiye’nin 2010 yılı için bu ürün grubunda toplam ihracatı 308 milyon dolar olarak gerçekleşirken Kuveyt’e toplam hava pompası / kompresör /fan ihracatımız ise 504 bin dolar seviyesindedir. Bu grupta en çok ihraç edilen ürünler fanlar ve aspiratörlerdir.

ABD, Almanya ve Belçika pazardan aldıkları yaklaşık % 60 oranındaki payları ile pazara hakim konumdadırlar. İtalya ve Fransa diğer önemli ihracatçılarıdır. Türkiye’nin pazardaki payı ise çok düşüktür. Kuveyt’in bu sektörde en çok ithalat yaptığı ülkeler arasında Türkiye 22. sıradadır.

Kuveyt ülkemizin de dahil olduğu MFN ülkelerinden yaptığı pompa kompresör ithalatında %5 oranında gümrük vergisi uygulamaktadır. Bununla birlikte Kuveyt’in, Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi ve Körfez İşbirliği Konseyi’ne üye ülkelerden gerçekleştirdiği ithalatı gümrük vergisinden muaftr.

Sofra ve Mutfak Eşyaları

CAM MUTFAK EŞYALARI (gtip: 7013)

Kuveyt’in cam mutfak eşyası ithalatı 2009 yılında 16 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatının %12,5 ini Türkiye’den gerçekleştiren Kuveyt, Çin’den % 30’unu, İtalya’dan %15’ini,

Fransa'daki %15 oranı ve Almanya'daki ise %5 oranı gerçekleştirmektedir.

Türkiye'nin Kuveyt'e olan cam mutfak eşyası ihracatı 2009 yılında, %17,6'lık artışla 2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir..

Kuveyt, Türkiye'den ve diğer rakip ülkelerden mutfak cam eşyası ithalatında %5 gümrük vergisi uygulamaktadır. Ancak, KİK (Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği: Bahreyn, BAE, Katar, Kuveyt, S.Arabistan, Umman) ile GAFTA (Suudi Arabistan, Kuveyt, BAE, Bahreyn, Katar, Umman, Yemen, Suriye, Mısır, Libya, Lübnan, Irak, Sudan, Tunus, Fas) üye ülkelerinden ithalat gümrük vergisinden muaftır.

Son dört yıllık nüfus artışı ortalama %3.4 olan Kuveyt, dünyanın en zengin ülkelerinden bir tanesidir. Kuveyt'in tüketici harcamaları artarak devam etmektedir. Son yıllarda genellikle GSMH artış oranında artan tüketici harcamalarının önümüzdeki yıllarda GSMH artış oranının üzerinde bir seyir izleyeceği beklenmektedir. Göçmenlerin Kuveyt'e olan ilgisi ve sürekli artan göçmen nüfusunun da etkisiyle cam mutfak eşyası talebinin artacağı öngörülmektedir.

Kuveyt - Düzenlenen Önemli Fuarlar

Milli Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

Building & Construction Exhibition (Kuveyt - Ekim/Her Yıl)

Her türlü inşaat malzemeleri, ekipman ve aksesuarları, havalandırma ve ısıtma sistemleri
Web Sitesi : <http://www.kif.net>

Bireysel Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

Pritex 2010 (Kuveyt - Mart/Her Yıl)

Savunma sanayi
Web Sitesi : <http://www.pritex.com>

Ramadan Food Exhibition/Kuwait International Food Exhibition (Kuveyt - Temmuz/Her Yıl)

Gıda depolama, ambalajlama, doldurma ve soğutma, gıda işleme donanımı
Web Sitesi : <http://www.kif.net>